

WIEŚCI GMINNE

Antolin * Bilsko* Brzeziny* Ciechocin * Dąbie * Felinów * Gwizdów * Kalenne* Lute* Majdan * Michałówka * Modliborzycy * Pasieka* Słupie * Stojeszyn Pierwszy * Stojeszyn Drugi * Stojeszyn Kolonia* Świnki * Węgliska * Wierzchowiska Pierwsze * Wierzchowiska Drugie * Wolica Pierwsza * Wolica Druga * Wolica Kolonia * Kolonia Zamek * Zarajec*

Nr 68

Wrzesień 2022

**Kwartalnik wydawany przez Urząd Miejski i Bibliotekę u Kazimierza.
Miejsko - Gminną Bibliotekę Publiczną im. K. Zielińskiego
w Modliborzycach**

80. ROCZNICA PACYFIKACJI KALENNEGO I WIOSEK LEŚNYCH

80. ROCZNICA PACYFIKACJI KALENNEGO I WIOSEK LEŚNYCH

2 października 1942 roku hitlerowcy dokonali pacyfikacji wsi Kalenne, mordując 60 mieszkańców osady. Podobny los spotkał mieszkańców pobliskiego Gwizdowa i Ciechocina.

W 80. rocznicę pacyfikacji Kalennego i wiosek leśnych pamięć ofiar uczcili przedstawiciele władz samorządowych, powiatowych i wojewódzkich oraz mieszkańcy Gminy Modliborzycze.

Uroczystości rozpoczęła msza św. polowa w intencji pomordowanych przy pomniku ofiar pacyfikacji we wsi Kalenne. Liturgii przewodniczył ks. Marcin Chłopek - proboszcz parafii pw. Św. Stanisława BiM w Modliborzycach. Oprawę muzyczną obchodów zapewniła Parafialna Orkiestra Dęta z Szastarki.

Następnie nastąpiło wciągnięcie flagi państwowej na maszt i wspólne odśpiewanie hymnu Polski. Poczet flagowy wystawiła Grupa Rekonstrukcyjno-Historyczna im. płk Tadeusza Zieleniewskiego z Majdanu Obleszcze.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił Burmistrz Modliborzyc Witold Kowalik. Po nim pan Piotr Groszek z grupy rekonstrukcyjno-historycznej odczytał apel poległych i pomordowanych oraz oddano salwę honorową.

Część oficjalną uroczystości zakończyło złożenie wieńców i zniczy przez przybyłe delegacje.

Pod pomnikiem hołd ofiarom pacyfikacji oddała w imieniu Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego – Marta Startek-Fac – Kierownik Oddziału Promocji Województwa i Projektów Promocyjnych oraz delegacja radnych powiatu janowskiego z gminy Modliborzycze - wicestarosta janowski Michał Komacki, Andrzej Ciupak i Piotr Rogoża.

W imieniu całej społeczności Gminy Modliborzycze wieńiec złożyła delegacja władz gminy: burmistrz Witold Kowalik, przewodniczący rady miejskiej Adam Kapusta, sekretarz gminy Marzena Dolecka – Jocek, a z nimi ks. Marcin Chłopek, proboszcz parafii Modliborzycze.

Wśród delegacji składających kwiaty byli także przedstawiciele Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Koło Obwodu Nisko – Stalowa Wola, Zarząd Koła Gospodyń Wiejskich „Wysokie Obcasy” z Modliborzycze oraz delegacja Grupy Rekonstrukcyjno-Historyczna im. płk Tadeusza Zieleniewskiego z Majdanu Obleszcze.

77 zniczy, symbolizujących ofiary pacyfikacji Kalennego, Ciechocina i Gwizdowa, złożyli: radni, sołtysi, pracownicy urzędu, kierownicy jednostek organizacyjnych, dyrektorzy oraz przedstawiciele szkół, przedszkoli, instytucji i organizacji, druhowie z OSP oraz mieszkańcy gminy Modliborzycze.

W uroczystościach nie mógł osobiście wziąć udziału Wojewoda Lubelski Lech Sprawka, który przesłał do organizatorów i uczestników obchodów 80. rocznicy pacyfikacji Kalennego i wiosek leśnych okolicznościowy list.

Na zakończenie uroczystości zgromadzeni mogli obejrzeć montaż słowno – muzyczny przygotowany przez uczniów Zespołu Szkół w Modliborzycach, opracowany przez nauczycielki: Jolantę Błachę i Katarzynę Białą, oparty na wspomnieniach pani Wandy Krasowskiej – naocznego świadka wydarzeń z 1942 r.

Dziękujemy wszystkim, którzy włączyli się w organizację obchodów 80. rocznicy pacyfikacji Klennego i wiosek leśnych oraz wszystkim przybyłym na uroczystość.

Uroczystości przygotował Urząd Miejski w Modliborzycach przy współpracy z Gminnym Komendantem Ochotniczej Straży Pożarnej w Modliborzycach, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Biblioteką u Kazimierza, spółdzielnią socjalną „Pionier” oraz Kołem Gospodyń Wiejskich „Wysokie Obscasy” z Modliborzyc.

K.Pyć
foto. D. Ożóg

**Przemówienie Burmistrza Modliborzyc Witolda Kowalika
wygłoszone podczas uroczystości 80. rocznicy pacyfikacji
Kalennego, Ciechocina oraz Gwizdowa.**

**Tło historyczne do przemówienia przygotował pan Marek Mazur,
nauczyciel Zespołu Szkół w Modliborzycach.**

„Szanowni Państwo.

Osiemdziesiąt lat temu 2 października 1942 roku w Kalennem dokonano mordu na kilkudziesięciu niewinnych i bezbronnych mieszkańców tej miejscowości oraz pobliskich wsi; Ciechocin i Gwizdów.

Tragedia, która rozegrała się w tym miejscu, szokuje i boli po dziś dzień, chociaż - jak mówią - czas leczy najgłębsze rany. Ale prawdą jest też, że do dziś nie znajdujemy racjonalnego wytłumaczenia na pytanie: dlaczego musieli zginąć i kto był temu winien.

Żli ludzie? Czy może zły, mroczny czas II wojny światowej? Czas, kiedy cierpienie i śmierć dotykały najczęściej ludzi niewinnych, którzy nieśli pomoc potrzebującym, bo tak było w przypadku dramatu mieszkańców Kalennego i sąsiednich miejscowości.

Opowieść o zagładzie spokojnej, położonej wśród lasów wsi to historia tragiczna, ale i piękna zarazem. Piękna bo wśród śmierci, strachu i cierpienia znalazło się wielu, którzy potrafili nieść pomoc, współczucie, z narażeniem życia ratowali bliźnich, przyjęli ich do swoich domów, pomogli w odbudowie spalonych gospodarstw. To są naprawdę wspaniali bohaterowie naszej gminy.

Dziś wspomnijmy przede wszystkim tych ludzi, zapewne wielu do dziś jest nieznanymi, bezimiennymi, ale pozostało dobro, jakie wyświadczyli i o tym warto wspomnieć po ośmiu dekadach od tej tragedii.

Wielki Polak (T. Kościuszko) powiedział, że „pamięć w sercu jest trwalsza od spiżu”. Miał rację, albowiem pomnik upamiętniający to wydarzenie był nieraz poddawany renowacji a nasza pamięć, uznanie i współczucie dla ludzi, którzy przeżyli ten dramat, pozostaje niezmiennie przechowywana w naszych sercach.

Przebieg wydarzeń, jakie rozegrały się w Kalennem przed osiemdziesięciu laty, stosunkowo łatwo jest zrekonstruować dlatego, że nie brak spisanych relacji świadków, inna sprawa, że w niektórych przypadkach te relacje bywają sprzeczne. Niemniej z całości przekazów można się pokusić o dokładną rekonstrukcję całości dramatu.

Latem i jesienią 1942 roku nasiliła się też aktywność oddziałów partyzanckich, które często znajdowały wsparcie w małych, położonych na uboczu miejscowościach. Wsie położone wśród lasów były pod obserwacją szpiegów i interesowały się nimi lokalne władze okupacyjne.

W 1942 roku na terenie Modliborzyc jeszcze istniała gmina żydowska, dodajmy jako jedną z ostatnich w okupowanej Polsce. Wielu Żydów znajdowało schronienie u swoich sąsiadów - Polaków, wielu znalazło schronienie w Kalennem i okolicznych wsiach, położonych w lasach. Po latach wspominała o tym pani Wanda Krasowska: „W niewielkim pokoju mieszkała z nami rodzina żydowska. To byli bardzo biedni ludzie. Często głodowali. My też byliśmy biedni, ale dzieliliśmy się z nimi tym, co mieliśmy”.

O ukrywających się Żydach wiedziała też niemiecka żandarmeria oraz gromadzące się w okolicy niemieckie oddziały eksterminacyjne. Możliwe, że niesprawiedliwy wyrok na mieszkańców Kalennego i okolicznych wsi zapadł dużo wcześniej niż przed październikiem 1942 roku. Niemcom chodziło zarówno o ukaranie osób, które nie przestrzegaly ich nakazów.

Pierwszy akt tragedii rozegrał się w początku października 1942 roku, gdy w Kalennem i Gwizdowie zjawili się ludzie podający się za partyzantów. „Marnie uzbrojeni, zabiedzeni, obdarci w cywilnych ubraniach. Mówili po polsku, prosili o posiłek i wskazanie drogi.” Nikt nie pytał o opcję polityczną tych partyzantów, potrzebującym po prostu udzielono pomocy, zresztą nie pierwszy raz. Tym razem była to prowokacja.

Wkrótce za fałszywymi partyzantami, zjawili się oddziały Wehrmachtu, składający się z byłych sowieckich żołnierzy czyli formacji ochotniczych Ostlegionen, a wraz z nimi niemieccy żandarmi. Innymi słowy pacyfikacji dokonali Niemcy i kolaborujący z nimi obywatele Związku Radzieckiego.

Agresorzy wyszli z lasu drogą prowadzącą do pobliskiego Łążka. Dramat rozegrał się we wczesnych godzinach porannych w piątek 2 października „po kilku deszczowych dniach nastąpiła pogoda”, toteż wielu mieszkańców pracowało na swoich polach, to oni jako pierwsi dostrzegli żołnierzy i oni zginęli jako pierwsi.

Początkowo nie przypuszczali, że grozi im niebezpieczeństwo; zresztą byli zajęci jesiennymi pracami polowymi, ale kiedy żołdacy zaczęli strzelać do cywilów, rozpoczął się kolejny akt tragedii.

Naoczny świadek wydarzeń - pani Wanda Krasowska - tak

opisuje te chwile: „Niemiec wymierzył i strzelił do ojca, kula przeszła przez rękę i bok, upadł na ziemię krzycząc, przez co ściągniął na siebie kolejne pociski”. Dorośli własnymi ciałami zasłaniali dzieci, by dać szansę ucieczki.

Oprawcy zaczęli podpalać drewniane domostwa, znajdujące się najbliżej drogi. Zapłonęła posesja Krasowskich, Kaniów, Ludianów, Czajków, Podporów, Kuziorów, Małków oraz wiejska karczma. Warto wspomnieć, że w domu Jana Małka, położonym w środku Kalennego, mieściła się szkoła.

Gdy z płonących domów wybiegali przerażeni ludzie, to najprawdopodobniej wówczas hitlerowcy „w środku wsi przy szkole” ustawili ciężki karabin maszynowy i rozpoczęli ostrzał. Ludzie ginęli podczas ucieczki, ale też i w domach, zanim zdążyli zorientować się w sytuacji, bo kule ciężkiego karabinu maszynowego przebijały drewniane ściany chat. Naoczny świadek wydarzeń po latach wspomina: „Jedna z ciotek i jej dzieci leżeli zabici, kule dosięgły ich, gdy jedli posiłek”.

Podczas akcji pacyfikacyjnej hitlerowcy spalili część domostw (dane mówią o liczbie 13-15 zabudowań), ocalała więc ponad połowa wiejskiej zabudowy.

Prawdopodobnie oprawcy szybko zorientowali się, że pożar może się rozprzestrzenić na okoliczne lasy, są też relacje, które sugerują, że na miejsce pacyfikacji wezwano okoliczne straże pożarne.

Jak wspomniano, wieś nie została otoczona szczelnym kordonem, zabójcy atakowali od południa czyli od drogi prowadzącej do Łążka. Jedyłą szansą na ratunek była ucieczka w stronę Modliborzyc i Słupia. Ci, którzy wybrali tę drogę ucieczki, w wielu przypadkach uratowali życie.

Kiedy napastnicy odeszli, ludzie zaczęli wracać do swoich domów lub miejsca, w którym te domy stały. Jednak nie był to jeszcze koniec gehenny. Wkrótce nadleciały niemieckie samoloty, miały dokończyć zniszczenia: „Wtedy jeszcze nadleciały samoloty, spuszczały się nisko i gdy coś zobaczyły, kupkę siana, stodołę to do niej strzelali”.

Dla tych, którzy przeżyli, najgorsze miało dopiero nadejść; musieli zidentyfikować zwłoki swoich bliskich, pochować, znaleźć schronienie przed zbliżającą się zimą. Bez pomocy rodziny czy też ludzi życzliwych, pozbawieni środków do życia, byłiby skazani na śmierć.

Stosunkowo rzadko wspomina się tych bohaterów naszej gminy, którzy pod swój dach przyjmowali, opatrywali i dzielili się tym, co mieli. Bez ich wsparcia ofiar barbarzyństwa okupantów byłoby dużo więcej.

Szacunki liczby bezpośrednich ofiar pacyfikacji są różne; jedni podają, że zamordowano w sumie 77 osób, inni mówią nawet o 131 zabitych mieszkańcach wsi Gwizdów, Kalenne”.

**List Wojewody Lubelskiego z okazji obchodów
80. Rocznicy Pacyfikacji Kalennego i Wioszek Leśnych**

Lublin, 2 października 2022 roku

WOJEWODA LUBELSKI
Lech Sprawka

**Organizatorzy i Uczestnicy
uroczystych obchodów
80. Rocznicy Pacyfikacji Kalennego
i Wioszek Leśnych**

Szanowni Państwo,

serdecznie dziękuję za zaproszenie na uroczyste obchody 80. Rocznicy Pacyfikacji Kalennego i Wioszek Leśnych. Wyrażam uznanie dla kultywowania pamięci o trudnej historii regionu i przekazywania jej kolejnym pokoleniom.

Łączę się z Państwem w bólu, zadumie i refleksji nad losem niewinnych ofiar niemieckich zbrodni. 2 października 1942 roku miejscowości Kalenne, Wioski Leśne, Gwizdów i Ciechocin zostały napadnięte przez Niemców, którzy brutalnie rozprawili się z miejscową ludnością. Najeźdźcy palili wszystko co napotkali na swojej drodze. Mieszkańcy uciekali z płonących gospodarstw a okupanci bez żadnych skrępowań strzelali do mężczyzn, kobiet, dzieci, chorych i osób starszych. Niech pamięć o tych tragicznych wydarzeniach będzie dla nas ostrzeżeniem do jakiego spustoszenia może doprowadzić totalitaryzm.

Wyrażam słowa wielkiego podziękowania społeczności Modliborzyc za kultywowanie pamięci o tragedii tej ziemi i tragedii ludzi, którzy tu żyli i zginęli, bo byli Polakami. Władzom samorządowym Modliborzyc oraz Nadleśnictwu Janów Lubelski pragnę wyrazić głęboką wdzięczność za opiekę nad pomnikiem upamiętniającym pomordowanych. Na ręce Organizatorów uroczystości przekazuje pozdrowienia i wyrazy szacunku dla wszystkich, którzy wezmą udział w zaplanowanych wydarzeniach.

Z wyrazami szacunku,

Lech Sprawka

DZIEŃ WALKI I MĘCZEŃSTWA WSI POLSKIEJ

12 lipca 2022 r. w Osówku, gmina Potok Wielki, odbyły się obchody „Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej”.

Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej został ustanowiony przez Sejm RP 29 września 2017 r. w hołdzie mieszkańcom polskich wsi „za ich patriotyczną postawę w czasie II wojny światowej – za pomoc udzielaną uciekinierom, osobom ukrywającym się przed prześladowaniami i wysiedlanym, walkę w oddziałach partyzanckich, za żywienie mieszkańców miast i żołnierzy podziemnego państwa polskiego”.

Data obchodów jest symboliczna i nawiązuje do pacyfikacji wsi Michniów (12-13 lipca 1943 r.) w województwie świętokrzyskim, której dokonali niemieccy okupanci, mordując wówczas 200 osób i paląc doszczętnie wieś. W wydarzeniu organizowanym przez: Marszałka Województwa Lubelskiego, Wojewodę Lubelskiego, Starostę Janowskiego oraz Wójta Gminy Potok Wielki wzięli udział m.in. przedstawiciele władz wojewódzkich, samorządowych, delegacje szkół

i instytucji, kombatanci oraz mieszkańcy okolicznych miejscowości.

Obchody rozpoczęła msza święta polowa, po niej nastąpiło odegranie hymnu państwowego, wystąpienia okolicznościowe, apel pamięci, salwa honorowa oraz złożenie wińców pod pomnikiem pomordowanych podczas pacyfikacji Osówka 29 września 1942 roku.

W uroczystości uczestniczyła delegacja Gminy Modliborzycy na czele z Burmistrzem Modliborzycy Witoldem Kowalikiem oraz Przewodniczącym Rady Miejskiej w Modliborzycach Adamem Kapustą i Sekretarzem Gminy Modliborzycy Marzeną Dolecką-Jocek. W skład poczty sztandarowej weszli: Iwona Wieleba, Karolina Chorębała i Daniel Ożóg.

Przed głównymi uroczystościami w Osówku delegacje m.in.: gminy Modliborzycy, powiatu janowskiego, organizatorów obchodów Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej złożyły wieniec pod pomnikiem ofiar pacyfikacji wsi Kalenne 2 października 1942 r.

Wieś polska, mimo groźących represji i prześladowań, wykazywała się patriotyczną postawą przez cały okres II wojny światowej. Jej mieszkańcy wchodzili w skład wielu ugrupowań konspiracyjnych. Wieś żywiła mieszkańców miast i oddziały partyzanckie, udzielała schronienia Polakom wysiedlonym ze swoich siedzib przez okupanta, przechowywała ukrywających się Żydów. Za tę patriotyczną postawę zapłaciła ogromną cenę. W czasie wojny Niemcy i ich kolaboranci, w latach 1942-1945, spacyfikowali ponad 800 wsi, znajdujących się w obecnych granicach Polski, jak również wiele wiosek na Kresach Wschodnich.

tekst. foto. K.Pyć

PAMIĘĆ WCIAŻ ŻYWA

83 lata temu, 8 września 1939 r., w piątek, nad gminą pojawiły się dwa niemieckie samoloty. Jeden z nich zrzucił bombę na park w Kolonii Zamek, a następnie dwie bomby na pole i park w Lutem. Eksplozja bomb nie spowodowała strat w ludziach. Drugi samolot zrzucił trzy bomby na Modliborzycy, które przyniosły już straty wśród ludności cywilnej, a także zniszczyły plebanie, w sąsiedztwie której śmierć poniosło kilku znajdujących się tam żołnierzy oraz Szkołę Powszechną.

OKOLICE KOŚCIOŁA PO ZBOMBARDOWANIU WE WRZEŚNIU 1939 R.
FOTO. ARCH. PRYWATNE U. BZDYRY

Drugi nalot nastąpił w godzinach porannych 15 września 1939 r. W tym dniu nad Modliborzycami i okolicą przeleciały 3 eskadry samolotów. W sumie było ich 40. Centrum Modliborzyc zostało spalone. Spłonęły też wszystkie zabudowania plebańskie: plebania, wikariat, budynek gospodarcze, organistówka z kancelarią parafialną i dzwonnica.

W wyniku nalotów z 8 i 15 września śmierć poniosło w sumie ponad 80 osób, a większa część zabudowań Modliborzyc została zniszczona.

W 83. rocznicę bombardowania Modliborzyc przedstawiciele władz samorządowych uczcili pamięć ofiar II wojny światowej. Pod pomnikiem upamiętniającym poległych i pomordowanych mieszkańców Modliborzyc na rynku miasta znicze zapalili i złożyli kwiaty: Burmistrz Modliborzyc – Witold Kowalik, Przewodniczący Rady Miejskiej w Modliborzycach – Adam Kapusta oraz Sekretarz Gminy Modliborzycy – Marzena Dolecka-Jocek.

tekst. foto. K.Pyć

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MODLIBORZYCACH

KONSEKWENCJE PRZEMOCY DOMOWEJ WOBEC DZIECKA

Przemoc a konflikt

Konflikt w relacjach międzyludzkich jest zjawiskiem naturalnym, pojawia się kiedy mamy sprzeczne cele lub interesy. Konflikt to spór pomiędzy osobami, które co do zasady są względem siebie w równorzędnej pozycji. O przemocy z kolei mówimy wtedy, kiedy mamy do czynienia z intencjonalnym działaniem jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki powodując jej cierpienie. W sytuacji przemocy mamy więc do czynienia ze sprawcą i ofiarą, z krzywdzącym i krzywdzonym. Konflikt od przemocy odróżnia więc nierównowaga sił, przy czym nie chodzi tutaj tylko o przewagę fizyczną, ale także psychiczną czy finansową. Dlatego też szczególnie narażone na doświadczanie przemocy są kobiety, dzieci, osoby starsze czy osoby z niepełnosprawnościami.

Przemoc jest przestępstwem określonym w art. 207 Kodeksu karnego, zagrożonym karą do 5 lat pozbawienia wolności. Przemocy nie nie usprawiedliwia ani nie uzasadnia, a za jej stosowanie odpowiedzialność zawsze ponosi osoba, która się jej dopuszcza.

Rodzaje przemocy

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy, które często występują łącznie lub w różnych konfiguracjach:

- przemoc fizyczna – sprawca narusza nietykalność cielesną drugiej osoby;
- przemoc psychiczna – sprawca narusza godność osobistą ofiary; to najczęstsza forma przemocy w rodzinie i określa najszerszy wachlarz zachowań – od codziennej krytyki i upokarzania, po dotkliwe wyzwiska, groźby, zastraszanie, szantażowanie;
- przemoc seksualna – sprawca narusza sferę seksualną ofiary, tzn. siłą lub groźbami zmusza do współżycia, gwałci lub nakłania do innych praktyk seksualnych wbrew jej woli. Do przemocy seksualnej zalicza się także głośne komentowanie wyglądu drugiej osoby, wyśmiewanie go, ocenianie sprawności seksualnej itp.;
- przemoc ekonomiczna – sprawca narusza własność ofiary lub ją zaniedbuje. Przemoc tego typu obejmuje takie zachowania jak okradanie, celowe niszczenie czyjejs własności, zabieranie pieniędzy, dokumentów;
- zaniedbanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Jest to często spotykana forma przemocy wobec dzieci, ludzi starszych oraz wobec osób niepełnosprawnych – stosowana przez ich rodziców, dorosłe dzieci, opiekunów czy domowników.

Dziecko jako ofiara przemocy w rodzinie

Dzieci, ze względu na swoją bezbronność i zależność od dorosłych, są szczególnie narażone na wszystkie rodzaje przemocy. Niezależnie od tego jakiego rodzaju przemocy doświadczają, konsekwencje dorastania w rodzinie z tym problemem są dla nich destrukcyjne. Przemoc wobec dziecka, podobnie jak w stosunku do innych osób, może przybierać różne formy.

Krzywdzenie fizyczne dziecka to każde zamierzone zachowanie, które powoduje nieprzypadkowe urazy na jego ciele np. bicie, szarpanie, popychanie, policzkowanie, ciągnięcie za włosy. Zachowania te powodują cierpienie i ból fizyczny dziecka, a nierzadko zagrażają jego zdrowiu lub życiu. Odległym skutkiem doświadczania tego rodzaju przemocy przez dziecko mogą być choroby somatyczne lub problemy emocjonalne, jak niska samoocena, zaburzenia lękowe itp. Bardzo dotkliwym rodzajem przemocy wobec dziecka, często trudnym do rozpoznania, jest przemoc psychiczna. Obejmuje ona upokarzanie dziecka, wyśmiewanie, poniżanie, obrażanie, straszenie czy emocjonalne odrzucenie. Krzywdzenie psychiczne nie zostawia śladów fizycznych, ale wyrządza szkody w psychice dziecka, które utrudniają jego funkcjonowanie w późniejszym życiu, powodując zaburzenia osobowości, niskie poczucie własnej wartości, stany nerwiczne i lękowe.

Każde zachowanie osoby dorosłej, którego celem jest zaspokojenie potrzeb seksualnych kosztem dziecka, nazywamy wykorzystaniem seksualnym. Ten rodzaj przemocy jest wyjątkowo okrutny i wyniszczający dla dziecka, odnosi się nie tylko do zachowań związanych z kontaktem fizycznym jak np. dotykanie ciała dziecka czy inne kontakty seksualne, ale dotyczy także zachowań bez kontaktu fizycznego, jak pokazywanie dziecku materiałów o treści pornograficznej czy podglądanie.

Kolejną formą przemocy wobec dziecka jest zaniedbanie, czyli ignorowanie lub niezaspokajanie potrzeb dziecka, zarówno fizycznych takich jak: właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak też psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, miłości, troski, uwagi.

Każdy z tych rodzajów przemocy, doświadczany w szczególności ze strony osób bliskich i znaczących wywiera silny, niszczący wpływ na całe dalsze życie dziecka.

Dziecko – świadek przemocy w rodzinie

Dzieci (ale także inne osoby zależne: starsze, niepełnosprawne) doznają przemocy nie tylko wtedy, gdy są bezpośrednio bite, wykorzystywane lub zaniedbywane przez rodziców lub opiekunów. Cierpią

i są krzywdzone także wtedy, gdy są świadkami przemocy pomiędzy dorosłymi. Doświadczanie takiego rodzaju sytuacji przemocowej, może być dla nich nawet jeszcze trudniejsze niż bycie bezpośrednią ofiarą przemocy. Dzieci jako świadkowie bardzo często odczuwają bezsilność i brak poczucia jakiegokolwiek wpływu na sytuację. To powoduje w nich strach i lęk, który paraliżuje, uniemożliwia normalne funkcjonowanie. Zaburzone poczucie bezpieczeństwa jest dla dziecka bardzo destrukcyjne. Ciągłe odczuwanie lęku i napięcia może być przyczyną różnych zaburzeń zachowania oraz stanów depresyjnych. Dzieci mają też tendencję do brania odpowiedzialności czy winy za całą sytuację rodziny na siebie. Jest to dla dziecka bardzo obciążające.

Dzieci, będąc świadkami przemocy, stają się jej ofiarami. Zgoda na to, aby dziecko było „jedynym” świadkiem przemocy, jest zgodą na przemoc wobec niego. Jest to forma zaniedbania dziecka, bo godzi w fundamentalną dla prawidłowego rozwoju dziecka potrzebę bezpieczeństwa.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Modliborzycach

NOWA ODSŁONA KAMPANII „MAŁA KSIĄŻKA – WIELKI CZŁOWIEK” W BIBLIOTECE U KAZIMIERZA JUŻ W PAŹDZIERNIKU

Wszystkim miłośnikom książek dziecięcych i bibliotek kampania „Mała książka – wielki człowiek” jest z pewnością bardzo dobrze znana!

Tym bardziej miło nam poinformować, że nasza biblioteka po raz kolejny znalazła się w gronie instytucji biorących udział w projekcie! Warto zaznaczyć, że do tegorocznej edycji projektu zgłosiło się aż 6710 bibliotek publicznych z całej Polski.

Jak działa projekt?

Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które odwiedzi Bibliotekę u Kazimierza lub jej filię, otrzyma nieodpłatnie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej autorską książkę napisaną i zilustrowaną specjalnie dla projektu przez wybitnych twórców, uwielbianych przez najmłodszych czytelników oraz Kartę Małego Czytelnika.

W Wyprawce znajdują coś dla siebie także rodzice – przygotowana dla nich broszura informacyjna przypomni o nieocenionej roli czytania w rozwoju ich dziecka oraz o rozmaitych korzyściach wynikających z częstego odwiedzania biblioteki.

Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, przedszkolak otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania oraz drobny upominek.

Dlaczego warto odwiedzać z dzieckiem bibliotekę?

- Dziecko może poznać ważne miejsce na mapie dzieciństwa – bibliotekę – i dzięki temu w pełni stać się uczestnikiem życia kulturalnego.
- Biblioteki oferują nie tylko bezpłatny dostęp do książek, ale też szeroką ofertę kulturalną, dzięki czemu zarówno dzieci, jak i rodzice mogą brać udział w rozmaitych zajęciach, warsztatach i wydarzeniach przygotowanych przez bibliotekarzy.
- Wizyty w bibliotece uczą dziecko samodzielności, podejmowania własnych wyborów i odpowiedzialności za wypożyczoną książkę.

Pamiętajcie, że miłość do czytania jest prezentem na całe życie!

Kampania „Mała książka – wielki człowiek” to projekt realizowany przez Instytut Książki ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

KONFERENCJA UPAMIĘTNIAJĄCA 80. ROCZNICĘ ZAGŁADY SPOŁECZNOŚCI ŻYDOWSKIEJ MODLIBORZYC

18 października 2022 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Modliborzycach odbyła się konferencja poświęcona 80. rocznicy zagłady społeczności żydowskiej Modliborzyc.

Symposium zostało przygotowane przez Urząd Miejski w Modliborzycach oraz Janowski Stowarzyszenie Ławeczka Dialogu. Patronat honorowy nad uroczystością objął Żydowski Instytut Historyczny.

Uroczystość otworzył i poprowadził przedstawiciel Janowskiego Stowarzyszenia Ławeczka Dialogu Zbigniew Nita.

Wszystkich zebrany na uroczystości przywiał Burmistrz Modliborzyc – Witold Kowalik. Następnie list od Towarzystwa Potomków Janowa w Izraelu oraz Sylvie Kron-Sontag i Nachuma Dimborta, odczyta Justyna Flis, ze Stowarzyszenia Ławeczka Dialogu.

W imieniu społeczności żydowskiej z Lublina za zaangażowanie w upamiętnianiu Żydów z Lubelszczyzny dziękowała Józefina Ciepela-Bakall.

Podczas konferencji referaty zaprezentowali: Urszula Bzdryra, regionalistka z ogromną wiedzą, zbiorem zdjęć i dokumentów z Modliborzyc, prof. Sabina Bober - kierownik Pracowni Studiów nad Holokaustem Żydów Polskich i Europejskich KUL oraz prof. Andrzej Trzciniński - kierownik Zakładu Kultury i Historii Żydów UMCS. Dopelnieniem wykładów była wystawa dokumentów i fotografii, przygotowana przez Justynę Flis.

Po konferencji nastąpiło przejście na cmentarz żydowski w Modliborzycach oraz uroczysta prezentacja znajdującej się tam tablicy informacyjnej.

Na tablicy w kształcie nawiązującym do macewy obok napisu informacyjnego zastosowano

Cmentarz został upamiętniony w ramach programu „Oznakowanie cmentarzy żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej” realizowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

nowoczesną formę upamiętnienia w postaci znaku QR, odsyłającego do szerszej charakterystyki nekropolii na portalu www.zabytek.pl. Informacja ta zapisana jest w trzech językach: polskim, angielskim i hebrajskim.

Na zakończenie ceremonii uczestnicy złożyli, zgodnie z tradycją żydowską, kamyki oraz zapalili znicze.

W uroczystości uczestniczyli między innymi Konsul Honorowy Republiki Austrii w Lublinie - Piotr Majchrzak, przedstawiciele Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie i Lublinie, Maciej Rymkiewicz z Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz zaproszeni goście.

Konferencję i uroczyste odstonięcie tablicy uświetnił swoją grą na skrzypcach oraz odmówieniem kadiszu (modlitwy za zmarłych) po aramejsku i po polsku Marcin David Król, kantor i skrzypek.

Pierwsze wzmianki o Żydach w Modliborzycach pochodzą z połowy XVII wieku, choć osadnictwo żydowskie – na szerszą skalę – nastąpiło dopiero na przełomie XVII i XVIII stulecia. W 1674 r. mieszkało tu 34 Żydów, stanowiących ponad 20% populacji.

W XVII i XVIII w. nastąpił szybki rozwój demograficzny miejscowej społeczności żydowskiej. W latach 60. XVIII w. mieszkało tu już ok. 350 osób wyznania mojżeszowego. W tym okresie w Modliborzycach zbudowano murowaną synagogę. W 1827 r. notowano 312 Żydów. Pod koniec lat 90. XIX stulecia Żydzi stanowili już ponad 45% mieszkańców osady. Podobnie jak w wielu innych miejscowościach, głównym źródłem utrzymania ludności żydowskiej były handel i rzemiosło.

Na początku lat 20. XX w. Żydzi stanowili ponad połowę mieszkańców Modliborzyc. W 1921 r. było ich 957 na 1913 mieszkańców. Pod zarządem gminy znajdowały się: synagoga, mykwa (łaźnia), rzeźnia rytualna, przytułek dla ubogich oraz cmentarz (założony prawdopodobnie w XVIII w. przy drodze na Majdan, został zniszczony podczas II wojny światowej).

W marcu 1941 r. Niemcy przywieźli do Modliborzyc dużą grupę Żydów z Wiednia i Pragi Czeskiej. Bez mała tysiąc (1031 osób) osób rozlokowano w domach na terenie osady, jednak wkrótce część z nich zmarła z powodu chorób i głodu. W czerwcu 1942 r. w getcie znajdowało się łącznie ok. 2,2 tys. osób.

Nie brakło przypadków, gdy miejscowi gospodarze ratowali z narażeniem życia swoich sąsiadów - Żydów. W zabudowaniach gospodarstwa Aleksandra i Sabiny Dziadoszów z Modliborzyc schronienie znalazł William Toytman i miejscowy Żyd o nazwisku Śpiewak, który wcześniej znalazł schronienie w zabudowaniach u Orłowskiego.

Likwidacja getta w Modliborzycach miała miejsce 18 października 1942 roku (akcja "Reinhardt", której celem było wymordowanie ludności żydowskiej z pięciu dystryktów Generalnego Gubernatorstwa - warszawskiego, radomskiego, krakowskiego, lubelskiego i galicyjskiego). 1300 osób przepędzono do Zaklikowa (według innych źródeł do Kraśnika), a stąd 1 listopada deportowano do obozu zagłady w Bełżcu.

K.Pyć
foto. H. Ryfiński, K.Pyć

Źródło:

<https://sztetl.org.pl/pl/miejscowosci/m/521-modliborzyc/99-historia-spolecznosci/137692-historia-spolecznosci>

Wieści Gminne, 380 lat lokacji Modliborzyc, wydanie specjalne wrzesień 2011. Kubiszyn M., "Śladami Żydów. Lubelszczyzna", 2011.

GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

HARMONOGRAM ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY MODLIBORZYCE IV KWARTAŁ 2022 ROK

Miejscowość	Odpady zmieszane	Odpady segregowane (papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne)	Odpady biodegradowalne (bioodpady)
Antolin, Wierzchowiska Pierwsze, Wierzchowiska Drugie, Węgliska, Pasieka	12 październik 26 październik 18 listopad 16 grudzień	6 październik 8 listopad 7 grudzień	-
Lute, Kolonia Zamek, Wolica Kolonia, Wolica Pierwsza, Wolica Druga, Bilsko	12 październik 26 październik 17 listopad 15 grudzień	5 październik 7 listopad 6 grudzień	-
Gwizdów, Kalenne, Ciechocin, Świnki, Majdan, Brzeziny, Słupie	11 październik 25 październik 15 listopad 13 grudzień	3 październik 2 listopad 1 grudzień	-
Stojeszyn Kolonia, Stojeszyn Pierwszy, Stojeszyn Drugi, Dąbie, Felinów, Zarajec, Michałówka	11 październik 25 październik 16 listopad 14 grudzień	4 październik 3 listopad 5 grudzień	-
Modliborzyce	10 październik 24 październik 14 listopad 12 grudzień	7 październik 9 listopad 8 grudzień	10 październik 24 październik 14 listopad 12 grudzień
Modliborzyce – zabudowa wielorodzinna	3 październik 10 październik 17 październik 24 październik 31 październik 14 listopad 12 grudzień	7 październik 9 listopad 8 grudzień	3 październik 10 październik 17 październik 24 październik 31 październik 14 listopad 12 grudzień

Z ŻYCIA DZIENNEGO DOMU „SENIOR+”

Placówka kolejny już rok zapewnia wsparcie osobom po 60 roku życia, nieaktywnym zawodowo z terenu Gminy Modliborzycze.

Seniorzy mają zapewnione usługi socjalne, w tym gorący posiłek, biorą udział w terapii zajęciowej, korzystają z zajęć edukacyjnych, ruchowych oraz masażu relaksacyjnych, a także aktywnie uczestniczą w życiu społecznym i kulturalnym na szczeblu gminnym i powiatowym.

Okres wakacyjny to czas imprez plenerowych i spotkań integracyjnych. Wspólnie z seniorami z zaprzyjaźnionej Placówki z Maziarni obchodziliśmy II Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych, ustanowiony przez papieża Franciszka, a także obejrzelśmy film „Notre-Dame płonie”.

W sierpniu na Festiwalu Kaszy „Gryczaki” zaprezentowaliśmy prace i potrawy, które powstały na warsztatach terapii zajęciowej i zajęciach kulinarnych. Wzięliśmy także aktywny udział w „Koncercie Piosenki Żołnierskiej”, prezentując utwory muzyczne zarówno grupowo, jak i indywidualnie.

Po raz kolejny uczestniczyliśmy w Narodowym Czytaniu, organizowanym przez Bibliotekę u Kazimierza w Modliborzycach, podczas którego dwie Seniorki czytały „Ballady i romanse” Adama Mickiewicza.

Aby zadbać o kondycję fizyczną i psychiczną tak ważną w jesieni życia, prowadzone są zajęcia ruchowe dostosowane do możliwości, wieku i sprawności ruchowej, jak również wykonywane są masaże relaksacyjne.

Dużym zainteresowaniem cieszą się cykliczne spotkania z psychologiem oraz ćwiczenie pamięci poprzez rozwiązywanie krzyżówek, rebusów i łamigłówek.

W ramach zajęć edukacyjnych odbywały się spotkania z Policją, studentką dietetyki oraz pielęgniarką, podczas których Seniorzy poszerzali swoją wiedzę z różnych dziedzin życia.

Nie zapominamy także o solenizantach i uroczystości świętujemy razem z nimi te szczególne i ważne dla nich chwile.

Wszystkie te działania, zarówno odbywające się codziennie, jak również zgodnie z kalendarzem imprez, mają na celu utrzymanie seniorów w jak najlepszej kondycji i sprawności, co opóźnia proces starzenia.

Anna Świeca

POWIATOWE ZAWODY SPORTOWO-POŻARNICZE OSP

11 września 2022 r. w miejscowości Osinki, gmina Potok Wielki, odbyły się Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych.

W zmaganiach wzięło udział 21 drużyn – 15 męskich i 6 żeńskich z terenu powiatu janowskiego.

Organizatorami zawodów był Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Janowie Lubelskim oraz Komenda Powiatowa PSP w Janowie Lubelskim, a gospodarzem -Gmina Potok Wielki. Otwarcia zawodów dokonał Prezes Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Janowie Lubelskim dh Witold Kowalik oraz Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Janowie Lubelskim st. bryg. Grzegorz Pazdrak.

Zawody

rozegrano według regulaminu zawodów sportowo – pożarniczych OSP z 2011 r. w dwóch konkurencjach: sztafeta pożarnicza 7 x 50 m z przeszkodami i ćwiczenie bojowe. Nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwała Komisja Sędziowska powołana przez Komendanta Powiatowego PSP.

Gminę Modliborzycze w zawodach reprezentowały 2 żeńskie drużyny pożarnicze z jednostek OSP Stojeszyn i OSP Wierzchowska Pierwsze oraz 2 męskie drużyny pożarnicze z jednostek OSP Wierzchowska Pierwsze i OSP Wierzchowska Drugie.

Po zaciętej sportowej rywalizacji zwyciężyła drużyna z OSP w Andrzejowie (kat. męskie drużyny pożarnicze) i KDP w Batorzu (kat. żeńskie drużyny pożarnicze).

Wszystkim jednostkom OSP z terenu Gminy Modliborzycze serdecznie gratulujemy udanego występu, dziękujemy za reprezentowanie naszej gminy na szczeblu powiatowym i życzymy dalszych sportowych sukcesów.

K.Pyć
foto. PSP w Janowie Lubelskim

PLON NIESIEMY PLON...

Wrzesień to tradycyjnie już czas zakończenia żniw i dzielenia się tym, co powstało z owoców Ziemi. To właśnie we wrześniu odbywają się zazwyczaj DOŻYŃKI.

Dożynki jako uroczystość o wieloletniej tradycji są symbolem szacunku dla ciężkiej pracy rolnika oraz stanowią wyraz wdzięczności za jego codzienne zmagania.

Dożynkowe święto to w polskiej tradycji czas radości i podziękowań: Panu Bogu za plony, a ludziom za trud ich pracy. W staropolszczyźnie nazywano je również wieńcowym (od największego symbolu tego święta – wieńca dożynkowego), lub okrężnym (okrążanie jesienią pól po zebraniu zbiorów), lub zażywkami i wyżywkami. Dożynki obchodzono się w pierwszy dzień jesieni, czyli 23 września. Współcześnie, zazwyczaj organizuje się je w wybraną niedzielę września po zakończeniu żniw.

Wieniec to jeden z symboli dożynek, symbolizujący wszystkie plony, które rodzi ziemia i z których człowiek może korzystać. Wieniec jest także wyrazem dumy i radości z zebranych plonów, stąd też dbałość o to, by prezentował się okazale, zachwycając kształtem i bogactwem misternie wykonanych dodatków. Dożynkowe wieńce, zgodnie z tradycją, mają uosabiać urodzaj i dostatek, stąd też obok zbóż w wieniec wplataną owoce i warzywa, kwiaty.

Nie tylko wieniec jest symbolem najpiękniejszego zwyczaju polskiej wsi - dożynek. Wielką rolę odgrywa również chleb. Nieprzypadkowo. Wszak to owoc ziemi, ale także ciężkiej pracy rolników. Symbol dostatku, szczęścia i pomyślności, wspólnoty, a zarazem szacunku dla natury.

Dnia 8 września 2022 r w Janowie Lubelskim odbyły się dożynki powiatowo - dekanalne.

8 września, w kościele katolickim obchodzono jako Święto Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, w kulturze ludowej nazywane popularnie Matki Boskiej Siewnej. W tym dniu w Janowskim Sanktuarium w Janowie Lubelskim odbywa się doroczny odpust Maryjny, który w tym roku został połączony z dożynkami powiatowymi.

Gospodarzami imprezy byli: starosta janowski oraz burmistrz Janowa Lubelskiego. Uroczystości dożynkowe rozpoczęły się mszą świętą

połączoną z dożynkami powiatowymi. Mszę świętą celebrował bp Krzysztof Nitkiewicz. Koncelebrowali ks. kan. ks. Tomasz Lis, proboszcz parafii oraz kapłani przybyli wraz z mieszkańcami z parafianami. Po Eucharystii Biskup Ordynariusz poświęcił wieńce dożynkowe i ziarno siewne.

Gminę Modliborzycy podczas dożynek powiatowych reprezentowali mieszkańcy Sołectwa Wierchowiska Drugie. Starostami dożynkowymi byli t Barbara Pikula i Marian Bręś. Wieniec dożynkowy nawiązywał do tematyki Jubileuszu 100-lecia erygowania Parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wierchowiskach. Przedstawia krzyż i serce ozdobione kłosami pszenicy. Z jednej strony serca widnieje wizerunek Matki Bożej Nieustającej Pomocy wykonany z ziaren pszenicy, prosa, maku oraz gryki.

Z drugiej strony serca wykonany jest ze słomy oraz ziaren maku obraz kościoła, symbolu miejsca szczególnej obecności Boga wśród ludzi oraz miejsca składania ofiary miłej Bogu. Krzyż jest najważniejszym symbolem naszej wiary chrześcijańskiej znakiem, którym rolnik rozpoczyna każdą pracę polecając swój trud Trójcy Świętej.

Na podstawie wieńca została umieszczona otwarta księga obrazująca Pismo Święte – symbol naszej wiary, który znajduje się w każdej rodzinie.

Grupę wieńcową stanowiły też panie z Zespołu Facelia z Wierchowiskach, Burmistrz Modliborzyc, Przewodniczący Rady Miejskiej, Sekretarz Gminy Modliborzycy oraz kierownicy jednostek organizacyjnych gminy.

W niedzielę, 4 września 2022 r., odbyły się dożynki parafialne w Modliborzycach. Gospodarzami tegorocznych dożynek byli mieszkańcy Lutego.

Uroczystość rozpoczęła się dziękczynną Mszą Świętą w Kościele Parafialnym pw. Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika, sprawowaną przez księdza proboszcza Marcina Chłopka. Podczas mszy został poświęcony chleb przyniesiony przez Starostów dożynek - Grażynę Majewską - Adamczyk i Artura Bienko, dary pochodzące z ostatnich zbiorów oraz wieniec dożynkowy.

W trakcie Mszy św. odbyła się krótka część artystyczna w wykonaniu młodzieży. Wiersze recytowali: Maja Krzysztoń, Hubert Krzysztoń, Marcin Adamczyk, Maja Stasiak, Oliwia Kamińska i Gabriela Flis.

Wieniec dożynkowy przyniesiony przez mieszkańców Lutego, wykonany został z tegorocznych kłosów i ziaren zbóż oraz kwiatów i owoców. Centralnym elementem wieńca jest kontur Polski, wysypany ziarnem i otoczony kłosami z motywem: „Pokój nam i całemu światu”. Różaniec, wpisany w

obrys Polski, jest modlitwą maryjną i symbolizuje Matkę Bożą - przewodniczkę naszej wiary. Maryja swoją opieką otacza całą ludzkość - nasze trudy, prace i znoje dnia codziennego. Gołębica zaś to symbol Ducha Świętego, czystości, dobra i odrodzenie. Symbolizuje oddanie się pod opiekę Ducha Świętego.

Po zakończonej mszy dożynkowej na placu kościelnym na wszystkich czekały ciasta upieczone przez panie z Lutego.

Również 4 września 2022 r. odbyły się dożynki parafialne w Wierchowiskach Pierwszych. Gospodarzami dożynek byli mieszkańcy Wierchowisk Drugich. Starostami dożynkowymi byli Barbara Pikula i Marian Bręś.

Korowód dożynkowy prowadzony przez orkiestrę dętą z Wierchowiskach, w asyście wozów strażackich, uroczystie przemarszerował od remizy w Wierchowiskach Drugich do Kościoła Parafialnego pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy i Świętego Józefa Oblubieńca NMP w Wierchowiskach Pierwszych.

Korowód tworzyli: starostowie dożynek niosący chleb upieczony z tegorocznych zbóż, młodzież w strojach ludowych z wieńcem dożynkowym, dzieci z kwiatami oraz mieszkańcy Wierchowisk Drugich.

Celebrację rozpoczęła dziękczynna msza święta, sprawowana przez księdza proboszcza Grzegorza Rożka w koncelebrze z ks. Adamem Kopciem, dyrektorem Wydziału Nauki i Wychowania Katolickiego Kurii Diecezjalnej Sandomierskiej, w trakcie której miało miejsce poświęcenie chleba, plonów i dożynkowego wieńca.

Wśród zaproszonych gości byli Przewodniczący Rady Miejskiej w Modliborzycach Adam Kapusta oraz Burmistrz Modliborzyc Witold Kowalik, który w słowach skierowanych do rolników dziękował im za tegoroczny trud pracy i życzył zawsze udanych plonów.

Po mszy św. parafianie zostali ugoszczeni chlebem i ciastem.

4 września 2022 r. odbyły się dożynki parafialne w Brzezcinach Stojeszyńskich. Uroczystości dożynkowe rozpoczęły się od poświęcenia chleba, symbolu wszelkiego pożywienia, dostatku i pomyślności oraz

wieńca dożynkowego. Następnie korowód dożynkowy w uroczystej procesji wokół kościoła udał się na Mszę Św. dziękczynną za zebrane plony. Liturgię sprawował ks. dziekan Krzysztof Woźniak, w koncelebrze z ks. Tomaszem Wroną. Gospodarzami tegorocznych dożynek byli mieszkańcy os. Grójec.

Wieniec dożynkowy składa się z dwóch części. Pierwszą część stanowi podstawa wykonana z kłosów zbóż i kwiatów, nad nią półkole wysypane ziarnami zboża z mottem: „Święta Rodzina naszym wzorem”. Głównym elementem wieńca jest wizerunek Świętej Rodziny, otoczony kłosami pszenicy oraz kwiatami. Święta Rodzina ma dawać chrześcijanom przykład, jak sprawować swoje obowiązki wobec najbliższych oraz siebie samych, ma być dla nas obrazem i inspiracją do szczerej modlitwy, pobożności, czystości, miłości, ofiarności, zgody i wyrozumiałości, jednocześnie ucząc nas pokory i współpracy od najmłodszych lat po okres dorosłości. Szczyt wieńca uwieczniono krzyżem.

Po uroczystej mszy św. wszyscy uczestnicy wspólnie biesiadowali, częstując się pysznościami przygotowanymi przez gospodynie.

Lokalne święto polonów 28 sierpnia 2022 r. zorganizowali mieszkańcy Wolicy. Uroczystą mszę świętą sprawował, w kaplicy Wspomożycielki Wiernych w Wolicy Pierwszej, ojciec Henryk Gąska - misjonarz, wywodzący się z Wolicy. Starostami dożynek byli Doroła i Rafał Wosiowie.

Wieniec dożynkowy w kształcie Monstrancji został zrobiony z różnorodnych zbóż i kwiatów przez mieszkańców Wolicy. Monstrancja stworzona z ziaren zbóż, jest symbolem prawdziwego ciała Pana Jezusa. Kwiaty i owoce, jako symbole obfitości plonów z naszych pól, są wyrazem dziękczynienia Panu Bogu za jego miłość do człowieka. Krzyż na jej szczycie jest symbolem katolickiej wiary, której podporządkowane jest nasze życie.

Po uroczystej mszy świętej wszyscy mieszkańcy udali się pod remizę, gdzie odbyła się tradycyjna biesiada dożynkowa.

W niedzielę, 21 sierpnia 2022 r., w Kaplicy w Osówku rolnicy oraz rybacy dziękowali Bogu za tegoroczne plony. Dożynki zorganizowane zostały przez mieszkańców Gwizdowa. Starostami dożynkowymi byli Ewa Tes i Robert Siembida.

Uroczystości rozpoczęły się od poświęcenia chleba dożynkowego oraz wienca, po czym po uroczystej procesji wokół kaplicy ks. dziekan

Krzysztof Woźniak odprawił dziękczynną mszę świętą.

W śród zaproszonych gości byli m.in.: Burmistrz Modliborzyc Witold Kowalik, Wójt Gminy Potok Wielki Pan Leszek Nosal, pan Marian Giska - Przewodniczący Rady Gminy Potok Wielki wraz radnymi, Wiceprezes LGR

„Puszczy Sandomierskiej” pan Jan Brzozowski wraz rybakami, Komendant OSP w Potoku Wielkim pan Romuald Młynarczyk, dyrektorzy i nauczyciele z Gminy Potok Wielki i Modliborzycze.

Wieniec dożynkowy przygotowany przez mieszkańców Gwizdowa przedstawia łódź, w której w centralnym miejscu znajdują się Krzyż i Monstrancja. Krzyż jest symbolem naszej wiary, monstrancja zaś to symbol Chrystusa, który podobnie jak rybak, wyłtywa na połów – łowi ludzkie serca, jednocześnie ofiarowując nam swoje Boskie serce i ciało.

Opracowanie: K.Pyć
foto. zdj. własne organizatorów

SEKRETARZ NOBLISTKI Z WIZYTĄ W BIBLIOTECE U KAZIMIERZA W MODLIBORZYCACH

Michał Rusinek, literaturoznawca, pisarz i wieloletni sekretarz Wisławy Szymborskiej, był gościem Biblioteki u Kazimierza w Modliborzycach. Spotkanie autorskie, które odbyło się w piątek, 7 października 2022 r., było nagrodą w konkursie „Przerwa na wspólne czytanie” Kinder Mleczna Kanapka.

Dzięki wsparciu Czytelników biblioteka w Modliborzycach zajęła pierwsze miejsce w ogólnopolskiej akcji Kinder Mleczna Kanapka „Przerwa na wspólne czytanie”. W nagrodę placówka otrzymała komplet książek od wydawnictwa Trefl o wartości 1000 zł, papierowy teatrzyk obrazkowy „Kamishibai” oraz możliwość organizacji spotkania autorskiego z wieloletnim sekretarzem Wisławy Szymborskiej oraz ambasadorem akcji „Przerwa na wspólne czytanie” - Michałem Rusinkiem.

Michał Rusinek urodził się w 1972 roku w Krakowie i nadal tam mieszka – z rodziną. Sekretarzem Wisławy Szymborskiej został wkrótce po tym, jak poetka otrzymała Literacką Nagrodę Nobla. Do pracy tej poleciał Rusinka znajoma poetki, Teresa Walas, która była promotorem jego pracy magisterskiej. Sekretarzem poetki był do jej śmierci, a obecnie prowadzi fundację jej imienia. Oprócz tego wykładu literaturoznawstwo na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, tłumaczy książki z języka angielskiego, pisze książki dla dzieci i dorosłych oraz felietony o książkach i języku, a także układa wierszyki i teksty piosenek. Dwukrotnie wyróżniony w konkursie Świat Przyjazny Dziecku za książki „Gdziekolwiek jestem – jest i Miś” oraz „Wichajster”.

W spotkaniu autorskim z Michałem Rusinkiem uczestniczyły dzieci z klas I-IV Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Modliborzycach.

Podczas spotkania dzieci miały możliwość zrobić „przerwę na wspólne czytanie” z Michałem Rusinkiem. Autor odczytał swoje zabawne wiersze z książki „Wierszyki domowe”, a także zaangażował najmłodszych do stworzenia opowiadania.

Spotkanie było wciągające i pełne humoru, a pan Michał Rusinek cierpliwie odpowiadał na pytania dzieci oraz rozdawał autografy.

K. Pyć

ODJAZDOWY RAJD ROWEROWY

„Odjazdowy Bibliotekarz” już za nami. Rajd odbył się w piątek 15 lipca 2022 r. Pogoda dopisała, a uczestnicy oczywiście nie zawiedli.

Organizowana przez Bibliotekę u Kazimierza w Modliborzycach wyjazdowa promocja czytelnictwa ma swoje stałe grono zwolenników. W tegorocznej akcji wzięło udział około 60 miłośników książek i aktywnego wypoczynku.

Grupa cyklistów wyruszyła w asyście policji i strażaków z placu przy bibliotece w Modliborzycach, by przez Majdan i Ciechocin dojechać do Kalennego. Tutaj uczestnicy wyprawy wysłuchali opowieści o tragicznych wydarzeniach z października 1942 r., przygotowanej przez członka Dyskusyjnego Klubu Książki Zdzisława Drzazgę.

Metą tegorocznego rajdu była niezawodna Osada Leśna „Doboszówka”. Tam na najmłodszych czekały warsztaty „Zwierzaki-Welniaki”, spotkanie z alpakami: Bosem, Kaziem i Edziem oraz innymi mieszkańcami Doboszówki. Było też ognisko, kielbaski, gry i zabawy dla wszystkich.

Chociaż trasa tegorocznej eskapady w obydwie strony liczyła ponad 20 kilometrów, wszyscy rowerzyści dojechali cali i zdrowi do mety. Pogoda, jak zwykle, dopisała, warunki do jazdy rowerem były wręcz idealne.

Dziękujemy funkcjonariuszom z Posterunku Policji w Modliborzycach oraz strażakom z OSP Modliborzycze za pomoc

techniczną i zabezpieczenie rajdu, a pani Sołtys Modliborzyc za małe, słodkie co nieco na mecie rajdu. Państwu Doboszom, właścicielom Osady Leśnej „Doboszówka”, dziękujemy za super warsztaty i jak zwykle miłe przyjęcie nas w swoim gospodarstwie.

Cieszymy się, że po raz kolejny mogliśmy wyruszyć wspólnie z Wami na rowerowy szlak. Mamy nadzieję, że się podobało i zapraszamy za rok!

K.Pyć

Biblioteka u Kazimierza w Modliborzycach

LIPIEC Z BIBLIOTEKĄ

7 lipca 2022 r., na początek naszych lipcowych zajęć, w bibliotece odbyło się spotkanie z funkcjonariuszami Policji z Komendy Powiatowej w Janowie Lubelskim oraz Posterunku w Modliborzycach.

W trakcie spotkania dzieci dowiedziały się, jak bezpiecznie zachowywać się podczas nadchodzących wakacji. Pani Faustyna Łazur, aspirantka sztabowy z komendy powiatowej, ostrzegła przed zagrożeniami, jakie mogą ich spotkać podczas wakacji. Dzieci wspólnie z funkcjonariuszką przypomniły, jak bezpiecznie poruszać się po drodze oraz spędzać czas wolny na placu zabaw, przy akwenach wodnych i innych miejscach na świeżym powietrzu. Pani policjantka zwróciła także uwagę na wzmożoną czujność w stosunku do osób nieznajomych, uważanie na to, czym nas ktoś częstuje. Przestrzegła przed zabawami z obcymi.

Dzieci dostały też od funkcjonariuszy małe upominki w postaci kamizelek i opasek odbłaskowych.

Jednak najciekawszym punktem spotkania była wizyta na Posterunku Policji w Modliborzycach, gdzie dzieci mogły usiąść za kierownicą radiowozu czy przymierzyć strój bojowy policjanta.

Dziękujemy serdecznie pani Faustynie Łazur za pogadankę na temat bezpiecznych wakacji. Mamy nadzieję, że uczniowie skorzystają z dobrych rad udzielonych przez panią policjantkę i bezpiecznie będą wypoczywać w wakacje.

Kierownikowi Posterunku Policji w Modliborzycach aspirantowi Rafałowi Biżkowi oraz młodszemu aspirantowi Mariuszowi Moskalowi dziękujemy za możliwość wizyty na posterunku i zapewnione dzieciom miłe wrażenia.

Kolejne nasze wakacyjne spotkania minęły nam w twórczej atmosferze.

Na zajęciach plastyczny dzieci dawały drugie życie plastikowym opakowaniom, tworzyły kolorowe pawie z papieru

Z kolei na spotkaniu 20 lipca 2022 r. odbyły się

zajęcia muzyczne dla dzieci, poprowadzone przez Krzysztofa Skoczyńskiego, instruktora gry na gitarze. Pan Krzysztof pokazał dzieciom różne rodzaje gitar, opowiadał o różnicach między nimi i technikach grania. Każdy mógł też spróbować zagrać parę dźwięków na wybranym przez siebie instrumencie. Dziękujemy panu Krzysztofowi za tą wakacyjną lekcję muzyki i poświęcony nam czas.

SPOTKANIE Z KSIĄŻKĄ W PRZEDSZKOLU

Zgodnie z naszą, małą już, tradycją raz w miesiącu, z mnóstwem ciekawych książek, odwiedzamy przedszkole w Modliborzycach i w poszczególnych grupach czytamy dzieciom na głos bajki. Na zakończenie spotkania maluchy otrzymują słodkie upominki, zakładki, kolorowanki.

Idea naszej akcji jest m.in. promowanie czytelnictwa wśród najmłodszych, budzenie zainteresowań biblioteką oraz książką. Wszyscy chcemy, aby nasze dzieci wyrosły na mądrych, dobrych i szczęśliwych ludzi. Jest na to sposób - **czytajmy dzieciom 20 minut dziennie. Codziennie!!!**

K.Pyć

FILIA W STOJESZYNIE PIERWSZYM

WAKACJE Z IGNACYM ŁUKASIEWICZEM – AUTORYTETEM DLA DZIECI I MŁODZIEŻY!

Na pierwszym spotkaniu wakacyjnym dzieci mogły wysłuchać pogadanki wygłoszonej przez policjantkę Faustynę Łazur z Komendy Powiatowej w Janowie Lubelskim na temat dopalaczy, pod jakże znaczącym hasłem: „Dziękuję, ja się nie truję”. Policjantka przy okazji swojej wizyty przypominała również o zasadach, o których przypominać trzeba jak najczęściej: jak poruszać się pod drogach i jak postępować w kontakcie z osobami nieznanymi. Nawiązała również do bezpieczeństwa nad wodą, dzięki czemu późniejsze wakacyjne rozrywki wodne mogły odbywać się bezpiecznie. Mało tego! Każde chętne dziecko miało możliwość zobaczyć, jak wygląda w środku oznakowany radiowóz i usiąść na miejscu kierowcy – oczywiście przy wyłączonym silniku!

Tegoroczne „Wakacje z Łukasiewiczem” pod hasłem przewodnim „Tam, gdzie świeci lampa Łukasiewicza – patrioty i społecznika” przygotowane zostały z okazji ustanowienia przez Sejm roku 2022 – rokiem Ignacego Łukasiewicza. Aby przybliżyć tę postać w dniu 14 lipca 2022 r. odbyło się spotkanie dla dzieci z Dyskusyjnego Klubu Książki. Amelia Gołota przygotowała poświęcony wybitnemu Polakowi wykład pt. „Tam, gdzie świeci lampa Łukasiewicza – patrioty i społecznika”, w którym przedstawiła olbrzymi wpływ Łukasiewicza na rozwój nie tylko Polski, ale i całego świata. Opowieść Amelii urozmaicił pokaz przyniesionej lampy naftowej – dzieci zobaczyły, jak działa wynalazek Łukasiewicza, jakie daje światło i jak można regulować wielkość płomienia. Lampa została udostępniona przez panią Magdalenę Gołotę. Wynalazek Ignacego Łukasiewicza zainspirował uczestników zajęć do narysowania lamp, co pozwoliło im lepiej zapamiętać rewolucyjny wynalazek, który współcześnie można zobaczyć tylko w muzeum (i w Filii Bibliotecznej w Stojeszynie Pierwszym).

„1 sierpnia 2022 r. odbyło się spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dzieci z okazji 78. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego pod hasłem „Sierpień 1944 roku – czasem czyjegóżoś...”. Podczas spotkania omawiana była książka pt. „Powstanie Warszawskie” autorstwa Joanny i Jarosława Szarków. Publikacja ta pochodzi z serii „Historia dla najmłodszych”. Na koniec spotkania dzieci zaśpiewały piosenkę pt. „Pałacyk Michła”, aby upamiętnić wszystkich uczestniczących w powstaniu, zarówno poległych jak i tych, którzy żyją do dziś” – tak o spotkaniu w DKK pisze Amelia Gołota.

Kolejne wakacyjne dni, ostatnie niemal, upłynęły na zajęciach plastycznych z cyklu „Spotkanie na łące – poznajemy piękne polskie kwiaty”. Dzieci stworzyły kreatywną pracę plastyczną – pokaznym rozmiarów makietę letniej łąki, którą zatytułowały „Stojeszyn z Biblioteką, z książką i z pięknem natury”. Tworzenie cudownego łąkowego krajobrazu, dostarczyło wiele radości i pobudziło wyobraźnię najmłodszych. Makietę powstała dzięki olbrzymiemu zaangażowaniu dzieci w tworzenie m. in. kwiatów z bibuły i krepiny. Efekt naszej wspólnej pracy można do dzisiaj obejrzeć w bibliotece!

Tegoroczne zajęcia wakacyjne w bibliotece miały na celu rozbudzenie potrzeb czytelniczych małych użytkowników biblioteki oraz rozwijanie ich wyobraźni. Dzięki aktywnościom przygotowanym przez Filię Biblioteczną dzieci, które spędzały wakacje w domu, mogły wypełnić swój wolny czas twórczą, rozwijającą, a jednocześnie – przyjemną i wesołą zabawą. Wakacyjne zajęcia w bibliotece po raz kolejny potwierdziły, że Biblioteka nie zawsze jest cicha, a na pewno nigdy – nudna!

Pragniemy gorąco podziękować Dzieciom i ich Rodzicom za udział w zajęciach wakacyjnych zorganizowanych przez Bibliotekę i prosić o co najmniej tak samo liczny udział w zajęciach przyszłorocznych! Dziękujemy!

Alfreda Gierlach

FILIA W WOLICY PIERWSZEJ

Podczas tegorocznych wakacji filia w Wolicy organizowała szereg zajęć dla dzieci, jak np. spotkania ze strażakami, zajęcia muzyczne

z Krzysztofem Skoczyńskim, zajęcia plastyczne, gry i zabawy na świeżym powietrzu, seanse filmowe.

M a m y nadzieję, że dzieci miło spędziły ten słoneczny, wakacyjny czas w naszej placówce.

J.Piech

NARODOWE CZYTANIE

200 lat temu w Wilnie po raz pierwszy wydano „Ballady i romanse” Adama Mickiewicza. To właśnie ten zbiór poezji prezydent Andrzej Duda wybrał do wspólnego czytania w ramach ogólnopolskiej akcji Narodowe Czytanie. W Modliborzycach utwory wieszczki prezentowano w środę, 7 września 2022 r., przed Biblioteką u Kazimierza w Modliborzycach.

Wspólne czytanie wybranych poezji z tomiku „Ballady i romanse” połączyli przedstawiciele różnych środowisk. W gronie czytających przed budynkiem biblioteki, gdzie przygotowano odpowiednią oprawę scenograficzną, byli:

Agata Bryk – uczennica klasy IVa Szkoły Podstawowej im. Orta Białego w Modliborzycach,
 Aleksander Wołoszyn - członek Dyskusyjnego Klubu książki dla dorosłych w Modliborzycach,
 Amelia Lenart – uczennica klasy IVa Szkoły Podstawowej im. Orta Białego w Modliborzycach,
 Andrzej Mańka – członek Dyskusyjnego Klubu książki dla dorosłych w Modliborzycach,
 Anna Gąska – dyrektor Zespołu Szkół w Modliborzycach,
 Bartosz Gąsiorowski – uczeń klasy IVa Szkoły Podstawowej im. Orta Białego w Modliborzycach,
 Elżbieta Skoczyńska – członkini Dyskusyjnego Klubu książki dla dorosłych w Modliborzycach,
 Hanna Kochan – uczennica klasy IVa Szkoły Podstawowej im. Orta Białego w Modliborzycach,
 Helena Grzyb – Dzienny Dom „Senior+” w Modliborzycach,

Irena Rusinek – Dzienny Dom „Senior+” w Modliborzycach,
 Iwona Mańka – członkini Dyskusyjnego Klubu książki dla dorosłych w Modliborzycach,

Katarzyna Głęb – Sołtys Modliborzyc,
 Katarzyna Mulińska – uczennica klasy IVa Szkoły Podstawowej im. Orta Białego w Modliborzycach,

Marin Kowalski – kierownik USC w Modliborzycach,
 Marta Frączek – dyrektor Biblioteki u Kazimierza w Modliborzycach,
 Marzena Dolecka-Jocek – Sekretarz Gminy Modliborzycze,
 Paweł Butryn - uczeń klasy IVa Szkoły Podstawowej im. Orta Białego w Modliborzycach,

Tomasz Nalepa – wicedyrektor Zespołu Szkół w Modliborzycach,
 Zdzisław Drzazga – członek Dyskusyjnego Klubu książki dla dorosłych w Modliborzycach.

Tego dnia można było usłyszeć m.in.: „Romantyczność”, „Świteziankę”, „Powrót taty”, „Pierwiosnka” czy „Panią Twardowską”.

Czytaniu towarzyszyła wystawa o życiu i twórczości Adama Mickiewicza i „Balladach i romansach”. Ponadto biblioteka przygotowała na tę okazję pamiątkowe zakładki, a osoby, które tego dnia przyniosły własne egzemplarze książki, otrzymały specjalną pieczęć potwierdzającą udział w akcji.

Tegoroczną edycję akcji Narodowe Czytanie przygotowała Biblioteka u Kazimierza w Modliborzycach, a patronat nad akcją objął Burmistrz Modliborzyc – Witold Kowalik.

Składamy podziękowania wszystkim, którzy pomogli nam zorganizować tegoroczną edycję akcji, szczególnie Spółdzielni Socjalnej „Pionier” z Modliborzyc oraz Kołu Gospożyn Wiejskich „Wysokie Obcasy” z Modliborzyc (za wypożyczone dekoracje), a Urzędowi Miejskiemu w Modliborzycach za ufundowanie słodkiego poczęstunku dla czytających i słuchających.

Dziękujemy wszystkim za udział w tegorocznym Narodowym Czytaniu i zapraszamy za rok na wspólne czytanie „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej!

K.Pyć

KULTURA

FESTYNY

W tym roku przez dwa kolejne dni 14 i 15 sierpnia 2022 r. mieszkańcy naszej gminy mogli bawić się na rynku w Modliborzycach podczas Festynu Rodzinnego, zorganizowanego przez Burmistrza Modliborzyc, Przewodniczącego Rady Miejskiej, Koło Gospodyń Wiejskich „Wysokie Obcasy” oraz Gminny Ośrodek Kultury.

Pierwszego dnia nie zabrakło darmowych atrakcji dla dzieci; dmuchanych zjeżdżalni, zabaw z animatorami oraz serwowanych przez

panie z KGW - waty cukrowej, popcornu i lemoniady. W dwugodzinnym programie zatańczyły nasze solistki oraz zespoły „Maluszki” i Little Swag Princess”, usłyszeliśmy piosenki w wykonaniu solistek z GOKu, wystąpił zespół „Facelia”. Na gitarach zagrali Krzysztof Skoczylński i Hubert Sulik.

Zróznicowany repertuar zaprezentowały zespoły; „Dziadek” z Janowa Lubelskiego, rodzinny zespół „Na każdą nutę” oraz gwiazda wieczoru - zespół „Lesioki”

Drugi dzień imprezy rozpoczął nasz tradycyjny koncert „Śpiewajmy Piosenki Żołnierskie”. Jak zwykle poza artystami z naszej gminy nie zabrakło zespołów i solistów przyjezdnych. Koncert rozpoczęła nasza orkiestra dęta, na harmonijce zagrali: Lucjan Sajdak, Wojciech Karaś i Stanisław Ślusarski. Wystąpiły zespoły: „Borowiacy”, „Kawęczynianki”, „Janowianki”, „Facelia”, „Roztoczki”, „Błękit”, „Szybiary”, zespół Senior Plus, kapela Mazurów, zespół z Klubu Seniora. Solo zaśpiewali: Alicja Wąsek, Maria Krasowska, Stanisław Omietek i Nikola Daniewska. W duecie wystąpiło rodzeństwo Szpyt, a w tercetach – Hania Powęska, Nela Malinowska i Amelka Roman oraz Piotr senior, Witold i Piotr Groszek.

Grupa Rekonstrukcyjno – Historyczna z Majdanu Obleszce zaprezentowała pokaz kawalerii konnej oraz zmotoryzowanej piechoty. Można było pod kontrolą kawalerzystów dosiąść koni oraz obejrzeć wystawę militariów. Po koncercie panie z KGW „Wysokie Obcasy” zaprosiły wszystkich na wojskową grochówkę.

Do późnego wieczora trwała zabawa przy zespołach „Bohema” oraz „NewX”.

Serdeczne podziękowania dla Banku Spółdzielczego Ziemi Krańcickiej oddział w Modliborzycach za wsparcie.

FESTIWAL MAGULON

Druga edycja Festiwalu Magulon odbyła się 19 sierpnia 2022 r. W ubiegłym roku koncert organizowaliśmy w naszej sali widowiskowej, tym

razem mocne, rockowe dźwięki wybrzmiały na rynku w Modliborzycach. Zarówno koncepcja koncertu, intrygująca scenografia oraz dobór artystów były dziełem utalentowanej młodzieży skupionej wokół zespołów grających w GOKu. Na scenie wystąpili; Karol Bieniek z Kraśnika w fragmentach scen swojego teatru amatorskiego, undergroundowy artysta Pozzessed, The OpenWard z Modliborzyc, zespół DeHa z Janowa Lubelskiego i miejscowy zespół Darontus – pomysłodawca tego całego „zamieszania”.

A.Rząd
foto. arch GOK

ECHO Z PRZEDSZKOLA W MODLIBORZYCACH

ROK 2022/2023 ROZPOCZĘTY!!!

W naszym przedszkolu rozpoczęło przedszkolną edukację 125 dzieci. Pracujemy w pięciu grupach. Przedszkole jest otwarte w godzinach od 6.30 do 16.00. Organem prowadzącym jest Urząd Miejski w Modliborzycach.

3-LATKI - NAUCZYCIEL: MGR A. PELC, MGR E. KRZYSZTOŃ

Przedszkole pełni funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewnia dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych. Placówka zapewnia pomoc pedagoga specjalnego, logopedy i terapeuty pedagogicznego.

Naszym celem jest wspomaganie dziecka w rozwoju zdolności intelektualnych potrzebnych w codziennym życiu i w dalszej edukacji,

5-4 LATKI - NAUCZYCIEL; MGR J. DYCHA, MGR E. KUTYŁA

6-5 LATKI - NAUCZYCIEL; MGR E. CZERWONKA, NAUCZYCIEL WSPOMAGAJĄCY A. BRYK

kształtowanie odporności emocjonalnej koniecznej do radzenia sobie w różnego rodzaju sytuacjach, budowanie systemu wartości, troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną, stwarzanie warunków do uczestniczenia we wspólnej zabawie z dziećmi oraz osiąganie sukcesów na miarę jego możliwości.

6-5 LATKI - NAUCZYCIEL: MGR K. WIELGUS, MGR D. KAŃKOWSKA

Wszystkim dzieciom życzymy zdrowego i miłego pobytu w przedszkolu. Radosnych chwil i nowych przyjaźni. Rodziców zapraszamy do odwiedzania naszej strony internetowej:

www.przedszkole.modliborzyce.dlaprzedszkoli.eu (uwaga! Inny adres strony), gdzie zamieszczane będą najważniejsze wydarzenia przedszkolne oraz informacje dotyczące pracy przedszkola.

Dorota Kańkowska

EUROPEJSKI DZIEŃ JĘZYKÓW OBCYCH

W ramach projektu edukacyjnego „English Special Days” grupa 5-latków oraz grupy zerówkowe świętowały Europejski Dzień Języków Obcych. Dzieci zapoznały się z historią Unii Europejskiej, rozmawiały na temat zalet znajomości języków obcych, poznały flagi niektórych krajów europejskich oraz nauczyły się powitań w czterech językach: angielskim, francuskim, niemieckim i ukraińskim. Na koniec wykonały piękne, kolorowe prace. Ten dzień uświadomił dzieciom, jak bardzo ważna jest znajomość języków obcych, pobudzając zainteresowanie do ich nauki.

Ewelina Kutyla

GRUPA 5-LATKÓW LAUREATEM PROJEKTU „WIELOJĘZyczny PRZEDSZKOLAK”

Miło nam poinformować, że grupa 5-latków została laureatem ogólnopolskiego projektu edukacyjnego „Wielojęzyczny przedszkolak”, opartego na autorskiej metodzie wychowania dwujęzycznego.

Podczas trwania projektu dzieci miały możliwość poznania jednocześnie trzech języków: angielskiego, polskiego (traktowanego jako ojczysty język dla polskich dzieci i jako drugi język dla dzieci ukraińskich) oraz ukraińskiego.

Celem projektu było umożliwienie szybkiej integracji dzieci, porozumiewającymi się różnymi językami.

W nagrodę za bardzo aktywny udział w projekcie oraz wykonanie wszystkich zadań jury przyznało nam główną nagrodę w postaci maty podłogowej.

Projekt objęty był Honorowym Patronatem Pierwszej Damy RP – Agaty Kornhauser-Dudy oraz Patronatem Medialnym TVP ABC i Polskiego Radia RDC.

Ewelina Kutyla, Jolanta Dycha

CO NOWEGO W SAMORZĄDOWYM PRZEDSZKOLU W WIERZCHOWISKACH DRUGICH?

POŻEGNANIE Z PRZEDSZKOLEM

Dnia 23 czerwca 2022r. odbyło się uroczyste zakończenia roku szkolnego w przedszkolu. Dziesięć miesięcy wspólnej zabawy, spacerów,

spotkań i zajęć bezpowrotnie już minęły. Dzieci z grupy młodszej w pięknych, kolorowych strojach pożegnały starszych kolegów. Podczas uroczystości pokazały swoje umiejętności recytatorskie, wokalne i taneczne. Za wspaniałą pracę, naukę i aktywny udział w zabawie otrzymały nagrody. Serdecznie dziękujemy rodzicom za zaangażowanie, współpracę z przedszkolem.

POŻEGNANIE NASZYCH UKRAIŃSKICH PRZYJACIÓŁ

Dnia 16.09.2022r. odbyło się pożegnanie trojga dzieci z Ukrainy - Marusi z grupy młodszej oraz Ani i Mariany z grupy starszej. Dziewczynki uczęszczały do naszego przedszkola od 15 marca 2022r. Była wspólna integracja, zabawy, nauka, spacer, uroczystości. Dzieci poznały się i zawiązały pierwsze przyjaźnie w grupie. Było nam miło gościć ich

w naszych murach. Mamy nadzieję, że kiedyś spotkamy się jeszcze w przyszłości po zakończeniu wojny w Ukrainie.

Na pamiątkę dziewczynki dostały małe „niespodzianki”, albumy z rysunkami a także zostaną miłe wspomnienia, wspólne fotografie i wisząca półeczka z zabawkami – makramą z przedszkolu.

PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W STOJESZYNIE PIERWSZYM

KREATYWNE WAKACJE W PRZEDSZKOLU

Wakacje to czas odpoczynku i beztrudnej zabawy, można je również spędzić aktywnie i kreatywnie. Przez trzy tygodnie wakacji dzieci z grupy "Skrzatów" i "Pszczółek" miały możliwość kreatywnego spędzenia czasu i bawiły się fantastycznie.

Przedszkolaki wykonywały prace plastyczne z zastosowaniem różnych technik, konstruowały ciekawe budowle z klocków, tańczyły przy muzyce, obserwowały zmieniającą się

przyrodę w czasie wypraw do pobliskiego parku, bawiły się na placu zabaw. Dzieci mogły spędzać razem czas, wspólnie śmiać się i bawić, ale znalazł się również czas na relaks i chwilę wyciszenia w czasie słuchania bajek i opowiadań czytanych przez Panie. Mamy nadzieję, że dzieci miło spędziły czas w naszym przedszkolu, a teraz będą mogli wypoczywać, aby po wakacjach wrócić z nową energią.

Wychowawcy przedszkola

ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA JAMY USTNEJ

12 września 2022 r. w naszym przedszkolu obchodziliśmy światowy Dzień Zdrowia Jamy Ustnej. Tematyki o zdrowych zębach nie przedstawi dzieciom nikt lepiej, jak sam dentysta.

Z tej okazji nasze przedszkole odwiedziła Pani Stomatolog, pracująca w Ośrodku Zdrowia w Potoczku. Przeprowadziła zajęcia z przedszkolakami, dotyczące dbania o higienę jamy ustnej. Dzieci dowiedziały się, w jaki sposób dbać o zęby i co jeść, by zachować

promienny uśmiech. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się narzędzia dentystyczne, które przyniosła Pani doktor. Przedszkolaki mogły je obejrzeć i dowiedzieć się do czego służą. Następnie dzieci uczestniczyły w projekcji filmu edukacyjnego, dzięki któremu dowiedziały się, co to jest próchnica i dlaczego psują się zęby oraz jak prawidłowo należy je czyścić. Pani stomatolog zachęcała jednocześnie dzieci do wizyt w gabinecie stomatologicznym, pomagając im tym samym w przełamaniu lęku przed kontaktem z dentystą.

Na zakończenie spotkania dzieci otrzymały pasty do zębów, kalendarz szczotkowania oraz kolorowanki. Mamy nadzieję, że to spotkanie wpłynie na kształtowanie postawy dzieci wobec własnego zdrowia i nawyków higienicznych, a także przełamie lęk przed wizytą w gabinecie.

Dziękujemy Pani Stomatolog za skorzystanie z naszego zaproszenia.

Wychowawcy przedszkola

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KROPKI

15 września obchodziliśmy Dot Day, czyli Międzynarodowy Dzień Kropki. Święto zostało ustanowione w 2008 roku i jest dniem kreatywności, rozwoju talentów i pracy wyobraźni. Dzieci zajmują się tworzeniem własnych prac lub rozwiązywaniem kreatywnych zagadek.

Przedszkolaki z grupy "Skrzatów" i "Pszczółek" w tym dniu mogły wysłuchać czytanej przez Panie książki H. Tullet "Naciśnij mnie", uruchamiając swoją wyobraźnię, a następnie tworzyć własne kreatywne

"dzieła sztuki". Dzieci z grupy młodszej zrobiły chorągiewki, przyklejając kolorowe kropki z papieru, natomiast starsza grupa malowała palcami, tworząc za pomocą kropek obrazy według własnego pomysłu. Dzieci z dumą prezentowały powstałe prace. Mogły też wziąć udział w zabawach i rozwiązywać zagadki.

Międzynarodowy Dzień Kropki przedszkolaki zapamiętają jako dzień pełen dobrej zabawy, śmiechu oraz kreatywnych zajęć.

Wychowawcy przedszkola

OGÓLNOPOLSKI DZIEŃ PRZEDSZKOLAKA

20 września obchodzimy bardzo ważne święto - Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka. To ważny dzień dla wszystkich przedszkolaków w całej Polsce, bowiem Sejm przyjął uchwałę ustanawiającą ten dzień Ogólnopolskim Dniem Przedszkolaka. Święto to zostało ustanowione, by podkreślić wagę edukacji przedszkolnej w rozwoju i edukacji dzieci. Ma przyczynić się do popularyzacji wychowania przedszkolnego.

Również w naszym przedszkolu tego dnia było bardzo wesoło. Zajęcia rozpoczęły się od małego quizu, dotyczącego przedszkola oraz grupy. Dzieci uczestniczyły również w zabawach ruchowych i muzycznych.

Grupa „Skrzaty” wspólnie wykonała pracę plastyczną, która świetnie zintegrowała wszystkie dzieci. Dodatkowo każde dziecko otrzymało medal Super Przedszkolaka. Dzień był również wyjątkowo atrakcyjny dla

starszaków. Zabawy muzyczno-ruchowe z chustką animacyjną oraz tańce z balonami to świetna zabawa. Na koniec naszą salę zamieniliśmy w salę kinową, by przy

popcornie obejrzeć bajkę. Miłym akcentem tego dnia był słodki poczęstunek, przygotowany przez kochanych rodziców.

Wszystkim przedszkolakom jeszcze raz składamy serdeczne życzenia.

Wychowawcy przedszkola

ZESPÓŁ SZKÓŁ W MODLIBORZYCACH

BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY

W naszej szkole z każdym rozpoczynającym się rokiem szkolnym organizowane jest spotkanie z policjantami w ramach kampanii „Bezpieczna droga do szkoły”

W dniu 7 września 2022r. o bezpieczeństwie na drodze przypomnieli uczniom klas I przedstawiciele policji asp. Faustyna Łazur z Komendy Powiatowej w Janowie Lubelskim oraz Dzielnicy Posterunku Policji w Modliborzycach sierż. szt. Mariusz Moskal.

Podczas spotkania funkcjonariusze mówili o podstawowych zasadach bezpiecznego poruszania się na drodze, tj.: ulica nie jest miejscem do zabawy, zawsze przechodzimy przez ulicę w miejscach dozwolonych, przechodząc przez ulice zachowujemy szczególną ostrożność, przechodząc przez ulice rozglądamy i upewniamy się, czy można bezpiecznie przejść, po drodze, ulicy poruszamy się z osobą dorosłą, nosimy elementy odblaskowe na ubraniach, plecakach itd., w czasie wyjść grupowych przestrzegamy obowiązujących zasad, słuchamy nauczyciela, nie oddalamy się od grupy, poruszając się na rowerze, rolnkach itp. uważamy na innych korzystających z drogi, w samochodzie podróżujemy w zapiętych pasach, korzystamy z fotelików/podstawek.

Emilia Łukasik

WRZESIEŃ W KLASIE 1 A

Pierwszoklasiści rozpoczęli naukę w szkole. To nowy etap w ich życiu. Wielkie wyzwanie nie tylko dla nich, ale również dla rodziców. Wrzesień upłynął pod znakiem doskonalenia sprawności manualnych. Z tym zadaniem uczniowie poradzili sobie doskonale. Świadczą o tym piękne prace plastyczne, które są ozdobą szkolnego korytarza. Podczas pierwszego miesiąca nauki uczniowie klasy 1 A poznawali zasady ruchu drogowego i prawidłowego odżywiania się, uczyli się nawijania

poprawnych relacji z kolegami oraz z nauczycielami. Wspólnie świętowali Dzień Chłopaka w pizzerii Ala' Caffè. Poznali pierwsze litery i cyfry. Wypożyczyli również swoje pierwsze książki ze szkolnej biblioteki. I tu następuje promocja czytelnictwa, bowiem czytanie jest zawsze modne i przynosi wymierne korzyści.

Wrzesień upłynął w doskonałej atmosferze. Wszyscy bardzo szybko podjęli nowe zadania i zaklimatyzowali się w szkole.

Życzę moim UCZNIOM, aby nauka w szkole była dla nich wspaniałą przygodą i miejscem zdobywania potrzebnych wiadomości oraz umiejętności.

Bożena Pikula

NARODOWE CZYTANIE

3 września 2022 r. Para Prezydencka zainicjowała ogólnopolską 11. edycję akcji Narodowego Czytania. Wybrano w tym roku Balladę i romanse Adama Mickiewicza, uzasadniając, że romantyzm jest „istotą polskości i fundamentem nowoczesnej tożsamości naszego narodu”. Opublikowane w 1822 roku wyznaczyły początek dziejów polskiej poezji romantycznej. Ich współczesne znaczenie potwierdza ogłoszenie 2022 r. Rokiem Romantyzmu Polskiego (200. rocznica wydania dzieła).

Z tej okazji do ogólnopolskiego wydarzenia włączyli się uczniowie klas ósmych, siódmej, zaproszeni nauczyciele oraz dyrektorzy. Wśród wybranych utworów znalazły się popularne ballady: „Rybka”, „Powrót taty”, „Świtezianka” oraz „Lilije”. Romantyczne teksty zinterpretowali: Agata

Chmiel, Magdalena Góra, Paulina Mickiewicz, Emilia Moskal, Nikola Daniewska, Karol Kozak, Patryk Dębiec, Bartłomiej Bożek oraz Amelia Wronka.

Zebrani z wielkim zainteresowaniem i w skupieniu wysłuchali zaprezentowanych tekstów oraz komentarza do poszczególnych utworów, jak również wczuli się

w klimat tej niecodziennej lekcji języka polskiego. Z całą pewnością takie wydarzenie nie tylko promuje czytelnictwo, ale przede wszystkim kształtuje postawę patriotyzmu, wzmacnia poczucie tożsamości narodowej poprzez kontakt z najwybitniejszymi dziełami literatury polskiej.

Z kolei licealiści zorganizowali spotkanie w szkolnej bibliotece i zaprezentowali tekst ballady „To lubię”, aby poznać programowy charakter tekstów Mickiewicza.

Barbara Orzeł, Anna Łukasik

WYCIECZKA NA POKAZY FIZYCZNE

Jak co roku, w miesiącu wrześniu, Instytut Fizyki UMCS oraz Oddział Lubelski Polskiego Towarzystwa Fizycznego organizuje pokazy fizyczne dla uczniów szkół ponadpodstawowych i podstawowych. W tym roku 60 – osobowa grupa uczniów naszej szkoły wraz z opiekunami:

p. Anetą Kwaśnik, p. Ewą Parchetą, p. Barbarą Orzeł, p. Anną Łukasik i p. Joanną Szewc, wybrała się na spotkanie z fizyką. Młodzież z dużym zaciekawieniem przypatrywała się prezentowanemu doświadczeniu. Eksperymenty były przeprowadzone w sposób interesujący i zrozumiały dla odbiorców. Mogliśmy zaobserwować, jak i gdzie wykorzystujemy fizykę w codziennym życiu. W tym roku tematyka pokazów była następująca: „Elektrostatyka”, „Światło i oko”, „Płyn” i „Ruch obrotowy”.

Udział w pokazach fizycznych dostarczył naszym uczniom wielu wrażeń i sprawił, że wycieczka była udana, a sami uczniowie zadowoleni.

Aneta Kwaśnik

LABORATORIA PRZYSZŁOŚCI...

... to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, której misją jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań.

Celem projektu „Laboratorium Przyszłości” jest rozwijanie kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów oraz wyposażenie szkół w nowoczesne narzędzia i pomoce dydaktyczne, potrzebne w kształtowaniu i rozwijaniu zdolności manualnych i technicznych, a także samodzielnego i krytycznego myślenia. Pomoce otrzymane z projektu

podnoszą atrakcyjność zajęć, zwiększając zaangażowanie uczniów w proces nauki.

Nasza Świetlica otrzymała z programu „Laboratoria Przyszłości” dwa zestawy klocków Gigo (Mały mechanik, Koło zębate) do samodzielnej konstrukcji, które rozwijają w uczniach kreatywne myślenie, umiejętność współpracy w grupie oraz uczyć myślenia przyczynowo – skutkowego i ćwiczą przestrzenną wyobraźnię dziecka.

Klocki sprawiły naszym wychowankom ogromną radość i wyzwoliły w nich niezwykle pokłady pomysłowości i ogromnego zaangażowania. Uczniowie starali się wykonać swoje budowle bardzo dokładnie ale i oryginalnie. Okazało się, że pomysłowość naszych uczniów jest nieograniczona, a efekt końcowy ich konstrukcji wzbudza podziw. Obserwując zaangażowanie dzieci cieszyliśmy się z tego, że tak miło i kreatywnie spędzają u nas czas po lekcjach.

Wychowawcy Świetlicy Szkolnej

ŚWIETLICOWE SPOTKANIE Z MARIĄ KONOPNICKĄ

Doceniając literacki dorobek Marii Konopnickiej oraz jej wkład w działalność patriotyczną, Sejm uchwalił 2022 Rokiem Marii Konopnickiej.

W uchwale zaznaczono, że Konopnicka była „jedną z najwybitniejszych pisarek w historii literatury polskiej”.

W ramach obchodów Roku Marii Konopnickiej 3 października 2022r. w Świetlicy szkolnej odbyło się „Spotkanie z poezją”, podczas którego uczennice z klasy III b przedstawiły uczniom klas I a i I b fragmenty

znanych utworów poetki. Były to między innymi: „Stefek Burczymucha”, „Na jagody”, „Co słonko widziało”, „Szkolne przygody Pimpusia Sadełko”, „Parasol”, „Tęcza”.

Świetlica zorganizowała także konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III pt. „Jesienny kapelusz dla Marii Konopnickiej”. Celem konkursu było rozwijanie zainteresowań plastycznych, kształtowanie wyobraźni i twórczej aktywności uczniów oraz pomysłowości poprzez stosowanie różnych technik. Zadaniem uczniów było wykonanie jesiennego kapelusza. Na konkurs wpłynęło 24 prac. Przyniesione do Świetlicy kapelusze były prawdziwymi arcydziełami sztuki, z których postanowiliśmy wykonać wystawę. Konkurs okazał się niezwykle oryginalnym pomysłem na promowanie twórczości Marii Konopnickiej. Zaangażowanie uczniów przerosło oczekiwania organizatorów. Wszyscy uczestnicy konkursu zostali nagrodzeni słodkimi upominkami.

Dziękujemy jeszcze raz wszystkim uczestnikom oraz rodzicom za pomoc w przygotowaniu pięknych i fantazyjnych kapeluszy, jakich nie spotkamy w żadnym salonie modniarskim. Gdyby Maria Konopnicka żyła, z pewnością wpadłaby w zachwyty.

Elżbieta Pyrak
Agnieszka Gierlach – Kryń

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA PAWŁA II W STOJESZYNIE PIERWSZYM

ROZPOCZĘCIE ROKU SZKOLNEGO

1 września 2022 r. w Zespole Placówek Oświatowych w Stojeszynie Pierwszym uroczystość rozpoczęto rok szkolny 2022/2023. Najpierw odbyła się msza święta, podczas której ksiądz proboszcz poświęcił dzieciom tornistry. Po mszy świętej Pani Dyrektor powitała uczniów, nauczycieli oraz wszystkich przybyłych gości. Następnie przedstawiła najważniejsze informacje o organizacji pracy w bieżącym roku szkolnym. Po części oficjalnej wszyscy uczniowie udali się do sal lekcyjnych, by spotkać się z wychowawcami.

Nowy rok szkolny został uroczystość otwarty! Ogromny entuzjazm, zapał oraz optymizm, jaki wszyscy posiadamy, powinien zapewnić nam w tym roku szkolnym wiele sukcesów. Życzymy wszystkim uczniom samych sukcesów w nauce, radości płynącej z ciekawości zdobywania wiedzy oraz wielu wspaniałych chwil spędzonych z rówieśnikami. Powodzenia w nowym roku szkolnym!

WOJEWÓDZKA INAUGURACJA ROKU SZKOLNEGO W JANOWIE LUBELSKIM

W dniu 2 września 2022 r. poczet sztandarowy naszej szkoły wraz z panią dyrektorem uczestniczył w oficjalnej wojewódzkiej inauguracji roku szkolnego. Uroczystość ta była połączona z otwarciem

i poświęceniem nowo wybudowanej przy Zespole Szkół im. Wincentego Witosa w Janowie Lubelskim hali sportowej.

Inauguracja rozpoczęła się mszą świętą sprawowaną przez bp. Krzysztofa Nitkiewicza w sanktuarium Matki Bożej Różańcowej Łaskawej. W modlitwie uczestniczyli kapłani, władze państwowe na czele z wojewodą lubelskim i wojewódzkim kuratorem oświaty oraz władze powiatu, miasta, nauczyciele, uczniowie, służby mundurowe i przedstawiciele różnych instytucji.

Dalsza część odbyła się w budynku hali sportowej, gdzie zaproszeni goście wysłuchali o kolicznościowych

przemówień. Uroczystość miała bardzo podniosły charakter i z pewnością przedstawiciele naszej szkoły będą mieli co wspominać.

LITERACKI PIĄTEK

„Miej serce i patrzaj w serce” - tymi słowami kończącymi balladę o znamienym tytule „Romantyczność” Adam Mickiewicz wprowadził polską literaturę w nową epokę zwaną romantyzmem. Są one swoistym manifestem pokolenia, które wpłynęło nie tylko na literaturę czy szeroko pojętą kulturę, ale również na świadomość wielu pokoleń Polaków. Rok 2022 został uchwalony przez Sejm RP Rokiem Romantyzmu Polskiego. Z tej okazji cała nasza społeczność szkolna wzięła udział w corocznej akcji z cyklu „Narodowe Czytanie”. Pierwsze tego typu wydarzenie miało miejsce w 2012 roku, czytano wówczas „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. W 2022 roku Para Prezydencka wybrała ponownie utwór Wieszcza.

W piątek 9 września 2022 r. w „kąciku relaksacyjno-czytelniczym” odbyło się uroczyste czytanie „Ballad i romansów”. Uczniowie klas IV – VIII zaprezentowali: „Romantyczność”, „Lilije”, „Panią Twardowską”, „Świteziankę”, „Powrót taty” i „Rękawiczkę”. Wykonali ilustracje, zaprojektowali stroje oraz stworzyli filmiki na podstawie ballad.

J. Zbiżek

WYBIERAJ BEZPIECZNĄ ŻYWNOŚĆ

W środę 21.09.2022 r. dzieci z klasy I, II i III wzięły udział w warsztatach w ramach akcji „Wybieraj bezpieczną żywność”. Zajęcia prowadzone były przez panią z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

Podczas warsztatów dzieci zdobyły wiedzę na temat produktów służących zdrowiu i szkodliwych dla zdrowia oraz poznały zasady higieny obowiązujące podczas przygotowywania i spożywania posiłków.

Dzieci tego dnia miały dużo pracy, każdy kroił owoce na kawałki oraz nadziewał na patyczki, tworząc pyszne i zdrowe szaszłyki owocowe. Dzieci wykonywały również języki z gruszek i winogron oraz kanapki. Wszyscy pracowali z ogromnym zaangażowaniem i świetnie sobie poradzili. Po skończonej pracy wszystkie dzieci ze smakiem zjadły zdrowe przysmaki. Warsztaty sprawiły uczniom wiele radości i satysfakcji.

Z WIZYTĄ W NADLEŚNICTWIE W JANOWIE LUBELSKIM

W dniu 28.09.2022r. uczniowie z klas I-III wybrali się na wycieczkę na teren Nadleśnictwa w Janowie Lubelskim. Wyjazd miał na celu integrację uczniów oraz podniesienie poziomu ich wiedzy o środowisku leśnym.

Najpierw zwiedziliśmy wraz z przewodnikiem wystawę przyrodniczą, znajdującą się w budynku Ośrodka Edukacji Ekologicznej Lasy Janowskie. Następnie udaliśmy się do skansenu leśnej kolejki wąskotorowej. Kolejnym etapem naszej wycieczki była ścieżka dydaktyczna, prowadząca przez Rezerwat Przyrody Szklarnia. Podczas leśnej wędrowki rozpoznawaliśmy drzewa i krzewy, mchy, paprotniki i inne rośliny zielne. Ponadto, uczniowie usłyszeli wiele ciekawostek o mieszkańcach lasu. Po przejściu ścieżki przyrodniczej udaliśmy się do ostoi konika biłgorajskiego w Szklarni. Dzieci miały okazję z bliska zobaczyć i pogłaskać mieszkające tam konie.

Na zakończenie wycieczki mieliśmy zorganizowane ognisko, gdzie upiekliśmy kielbaski. Wycieczka była bardzo udana i z pewnością na długo pozostanie w pamięci dzieci.

Eliza Gomółka

POKAZY CHEMICZNE

Dnia 30.09.2022 uczniowie klas 5-8 naszej szkoły brali udział w wycieczce do Lublina. Głównym punktem wyjazdu były pokazy chemiczne organizowane przez wydział Chemii UMCS.

Podczas pokazów zaprezentowano różnego rodzaju doświadczenia chemiczne. Począwszy od prostych z zastosowaniem substancji powszechnie dostępnych, aż po te najbardziej spektakularne. Pojawily się doświadczenia kolorowe: światła drogowe, wykrywanie roztworów o różnych odczynach za pomocą wywaru z czerwonej kapusty,

otrzymywanie sztucznej krwi. Nie obyło się bez wybuchów i ognia, co oczywiście wzbudzało największą ekscytację. Zaprezentowano spalanie czystego wodoru oraz mieszaniny wodoru z powietrzem. Uczniowie wiedzą już, że z tym gazem nie ma żartów. Młodzież nie tylko oglądała, ale także aktywnie uczestniczyła w pokazach.

Tego typu działania edukacyjne pomagają uczniom w zapamiętywaniu i zrozumieniu wiedzy chemicznej, rozwijają ich pasję badawczą oraz zainteresowanie światem nauki.

Po pokazach jeszcze kino z dobrym filmem animowanym, chwila dla siebie w Centrum Handlowym i zmęczeniu, ale szczęśliwi i bogatsi o nową wiedzę, uczniowie wrócili do domów.

Agnieszka Dziewa

AKADEMIA BEZPIECZNEGO PUCHATKA

W tym roku szkolnym uczniowie klasy I z naszej szkoły realizują XIV edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Akademia Bezpiecznego Puchatka”. Głównym celem programu jest wdrożenie uczniów do przestrzegania bezpieczeństwa na drodze, w szkole, w domu oraz w czasie zabawy.

W ramach programu we wrześniu pierwszoklasiści uczestniczyli w zajęciach pt. „Jesteśmy bezpieczni w szkole”. Podczas zajęć uczniowie poznali postać Kubusia Puchatka i jego 5 przyjaciół. Dzieci obejrzały film edukacyjny oraz z zaangażowaniem wypełniały karty pracy otrzymane od organizatorów. Uczniowie poznali zasady bezpiecznego zachowania w szkole, na wycieczce oraz w różnych porach roku. Wykonali też rysunki

ilustrujące poznane zasady bezpieczeństwa. Kubuś Puchatek przypominał dzieciom numery alarmowe oraz w jakich sytuacjach należy ich używać. Uczestnictwo w zajęciach wymagało od uczniów aktywności, zaangażowania i wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce.

Realizacja zadań wynikających z programu z pewnością pozytywnie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa uczniów w naszej szkole.

Eliza Gomółka

ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. JANA KOCHANOWSKIEGO W WIERZCHOWISKACH DRUGICH

ROZPOCZĘCIE ROKU

1 września uczniowie, nauczyciele oraz rodzice tłumnie zjawili się na uroczystości związanej z początkiem roku szkolnego 2022/2023. Ten dzień rozpoczęliśmy mszą świętą, którą poprowadził ksiądz proboszcz Grzegorz Rożek. Po mszy wszyscy udaliśmy się do szkoły, gdzie kontynuowaliśmy dalszą część uroczystości.

W Inauguracji roku szkolnego 2022/2023 uczestniczył burmistrz pan Witold Kowalik, który życzył wszystkim uczniom, nauczycielom i rodzicom wielu sukcesów w nowym roku szkolnym.

Dyrektor szkoły

TYDZIEŃ PROFILAKTYKI CHOROBY ZAKAŻNYCH

Jak skutecznie zapobiegać chorobom zakaźnym, jak chronić własne zdrowie i czy szczepienia są naprawdę skuteczne, m.in. na te i inne pytania mogli uzyskać odpowiedzi uczniowie naszej szkoły podczas „Tygodnia profilaktyki chorób zakaźnych” - akcji promowanej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Uczniowie w ramach działań profilaktycznych uczestniczyli w zajęciach z pedagogiem szkolnym oraz nauczycielem biologii.

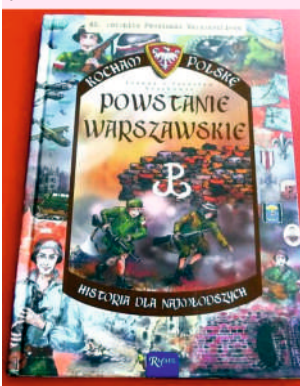
Dowiedzieli się, jak ważna jest profilaktyka, dbanie o własne zdrowie i zdrowie innych osób. Wspólnie wykonali gazetkę informacyjną. Obejrżeli film edukacyjny, dotyczący chorób zakaźnych. W trakcie jego projekcji stworzyli ciekawe notatki w formie odpowiedzi na pytania: Jak dbam o swoje zdrowie? Jaką ze swoich chorób wspominam najgorzej i dlaczego? W jaki sposób organizm radzi sobie z chorobami? To doświadczenie pozwoliło usystematyzować wiedzę na temat własnego zdrowia.

Uczniów odwiedziła również higienistka szkolna pani Maria Ciupak, która zabrała głos w sprawie profilaktyki chorób zakaźnych, a także konieczności mycia rąk, jako ważnego elementu dbania o higienę oraz zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusów.

Katarzyna Jaskowska
Joanna Nieścierz

CZYTAŁAM! POLECAM! RECENZJA KSIĄŻKI JOANNY I JAROSŁAWA SZARKÓW „POWSTANIE WARSZAWSKIE”

„Gdy armaty i czołgi Armii Czerwonej słychać było w stolicy, a niemieckie wojska uciekały w panice, dowódca Armii Krajowej generał Tadeusz Komorowski "Bór" wydał rozkaz rozpoczęcia powstania w Warszawie. Stało się to 1 sierpnia 1944 roku o godzinie "W", czyli 17.00". Tak kończy się pierwsza strona przeczytanej przeze mnie ostatnio książki pt. "Powstanie Warszawskie" autorstwa Joanny i Jarosława Szarków.

Publikacja ta pochodzi z serii "Historia dla najmłodszych", a gatunkowo należy ją zaliczyć do książek popularnonaukowych.

Książkę omawialiśmy na spotkaniu klubowiczów Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dzieci w Filii w Stożeszynie Pierwszym. Spotkanie odbyło się 1 sierpnia 2022r. z okazji 78. rocznicy wybuchu powstania warszawskiego. Podczas spotkania zostały przybliżone warunki życia cywilów oraz przebieg całego powstania, zaśpiewano również piosenkę pt. "Pałacyk Michła", aby upamiętnić wszystkich uczestniczących w powstaniu, zarówno poległych jak

i tych, którzy żyją do dziś.

Autorzy bardzo skrupulatnie opisali przebieg powstania warszawskiego, życie cywilów i żołnierzy oraz rolę, którą w tych wydarzeniach odgrywali młodzi harcerze. Wiele możemy dowiedzieć się o ludziach, harcerzach a nawet generałach, którzy poświęcili życie dla ojczyzny lub zostali ciężko ranni w czasie walki. Podkreśliśmy, walki nie tylko zbrojnej – powstańcy zajmowali się również innymi rzeczami, jak choćby roznoszeniem pocztą w atakowanym mieście. Szarkowie przytoczyli w książce liczne pieśni i hymny, spisane w czasie powstania przez harcerzy i żołnierzy-poetów oraz katechizm młodego Polaka. Drobiazgowo opisane zostały ataki, które prowadzili Niemcy i Armia Czerwona, ale nie mniej uwagi poświęcono obronie miasta, np. budowaniu barykad.

Według mnie książka jest przejrzysta, a tekst nieskomplikowany. Każda strona jest wypełniona grafikami, dzięki czemu czytelnik może sobie łatwiej wyobrazić wygląd Warszawy, trudy żołnierzy i pracę harcerzy. Uważam, że książka jest ciekawa i warta uwagi. Przekazuje ważne treści młodym czytelnikom i patriotom. Istotne jest, aby każdy Polak – i młodszy, i starszy – znał historię Polski. Recenzowana pozycja przedstawia ją tak przystępnie dla młodzieży i dzieci, że każdy powinien ją przeczytać. Poleciłabym ją każdemu, a zwłaszcza miłośnikom historii.

Amelia Gołota
Dyskusyjny Klub Książki dla dzieci
w Stożeszynie Pierwszym

NOWA PRZYDROŻNA KAPLICZKA W STOJESZYNIE DRUGIM

Na początku lata, przy publicznej drodze prowadzącej ze Stojeszyna do Modliborzyc powstała kapliczka pw. Chrystusa Frasobliwego. Jej fundacja wynika z chęci i przekonania o konieczności upamiętnienia nieistniejącej już zabytkowej kapliczki z drugiej połowy XIX wieku, która na skutek zaplanowanej budowy drogi S-19, biegnącej przez Stojeszyn Drugi została zburzona w lipcu 2019 roku (więcej o tym w nr 56 "Wieści Gminnych"). Od razu mieszkańcy podjęli decyzję o jej odbudowie.

Całokształt prac przebiegał pod czujnym okiem radnej gminy Marii Piotrowskiej, przy wsparciu organizacyjnym ze strony sołtysa Marcina Kapusty, księdza proboszcza Krzysztofa Woźniaka oraz zaangażowanych społecznie stojeszynian, zwłaszcza rodziny Kapustów. Z oczywistej przyczyny dla kapliczki wybrano nową lokalizację. Firma Strabag, budująca

drogę zobowiązała się na własny koszt wznieść obiekt. Prace trwały od tegorocznej wiosny. Priorytetową sprawą dla mieszkańców było odtworzenie jej w jak najwierniejszym obrazie, choć wiadomym jest, że

z wykorzystaniem współczesnych rozwiązań i możliwości. Pierwotnie, poprzednia kapliczka posiadała figurkę Chrystusa Frasobliwego, która uległa kradzieży w latach 60-tych ub. wieku. Taką też, wolą mieszkańców wybrano ponownie i zamówiono u rzeźbiarza Z. Jagieło w Błażku, który wprawną ręką wykonał swoje dzieło w drewnie lipowym. W warsztacie

kowalskim Józefa Wójcika w Stojeszynie Drugim-Dwór zostało wykonane

zwieńczenie dachu oraz odnowiona, zachowana oryginalna przesłona wnętrza (po uprzednim przygotowaniu przez Mariana Wołoszynka z Modliborzyc). Na kapliczce od strony wschodniej jest umieszczona pamiątkowa tablica z marmuru, zamówiona w tutejszym zakładzie kamieniarskim Farhada Paszajewa. Powierzchnię wokół kapliczki wyłożono kostką brukową (wyk. M. Sudół z Dąbia) oraz zamontowano lampę solarną dla

oświetlenia wnętrza nocą (fundator anonimowy).

Uroczyste poświęcenie odbyło się 10 lipca 2022 r. Na posesji państwa Wielgusów została odprawiona msza święta celebrowana przez ks. K. Woźniaka. Oprawę współtworzyli oczywiście przedstawiciele tutejszej społeczności, jak posługujący przy ołtarzu ministranci, dziewczęca schola parafialna oraz wybrani spośród mieszkańców lektorzy. W czasie liturgii akompaniował organista Mariusz Fila. Po mszy w imieniu wszystkich zebranych do kapliczki przeszła procesją z figurą Chrystusa i kwiatami, gdzie ksiądz dokonał aktu poświęcenia, czyli sakralizacji, oddania tego miejsca Bogu. W uroczystości wzięli liczny udział mieszkańcy, także osoby z sąsiednich wiosek, a swoją obecnością zaszczytili ją zaproszeni goście w

o s o b a c h przedstawiciele samorządu naszej gminy: Burmistrz Modliborzyc Witold Kowalik, Sekretarz Gminy Marzena Dolecka-Jocek, Przewodniczący Rady Miejskiej - rodowity stojeszynian Adam Kapusta, sołtysi wsi: Stojeszyna

Pierwszego Marian Kucia i Brzezin - Jan Pikula. Wśród obecnych gości był także przybyły wraz z żoną pan Zbigniew Jagieło, który jest autorem rzeźby Frasobliwego. Wydarzenie stało się okazją do wspólnego przeżycia doniosłej i dziejowej chwili, a także do spotkania i pobiesiadowania w odświętnej atmosferze przy wypiekach przygotowanych przez tutejsze gospodynie.

Podczas uroczystości padło bardzo wiele słów wdzięczności ze

strony radnej pani M. Piotrowskiej i księdza proboszcza pod adresem wszystkich osób udzielających się i zaangażowanych przy tej inicjatywie, powstawaniu kapliczki i organizacji tego wydarzenia, a nade wszystko skierowanych do mieszkańców Stojeszyna Drugiego, Burmistrza W. Kowalika oraz osób publicznych, ze strony których zapewnione wsparcie finansowe pozwoliło na zrealizowanie tego przedsięwzięcia. Dzięki temu już dziś ta nowa kapliczka z wizerunkiem Chrystusa Frasobliwego wpisuje się w nasz krajobraz, wzbogaca też liczbę tych małych obiektów sakralnych i przyczynia się tym samym do kontynuacji tradycji wznoszenia kapliczek i krzyży, z której Polska słynie od wieków.

Tekst i zdjęcia: Beata Wójcik

Wszystkie zdjęcia z uroczystości można obejrzeć na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Modliborzycach

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "DĄBIANKI ZNAD ŹRÓDEŁ" FESTYN RODZINNY

Pomimo pogody, która nas zaskakiwała od samego rana, po raz kolejny cieszyliśmy się ogromnym zainteresowaniem piknikiem rodzinnym organizowanym przez Koło Gospodyń Wiejskich "Dąbianki znad źródeł" oraz mieszkańców wsi Dąbie. Zaszczyciście nas swoją podwójną obecnością, jak w ubiegłym roku.

Dziękujemy naszym sponsorom za wsparcie finansowe pikniku, dzięki któremu doszło do jego zrealizowania.

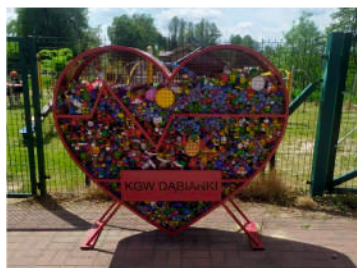
Dziękujemy Gminie Modliborzycy i panu burmistrzowi Witoldowi Kowalikowi.

Dziękujemy Starej Piekarni - panu Arkadiuszowi Pietrasowi.

Dziękujemy pani Kindze i Wojciechowi Rogowskiemu - sklep Żabka w Janowie Lubelskim.

Dziękujemy również wszystkim, którzy przyczynili się do odbycia pikniku.

Zapraszamy za rok!

NAKRĘTKOWE SERCE

Już po raz kolejny udało nam się napełnić nasze serce!! Dziękujemy za włączenie się w akcję zbierania plastikowych nakrętek! Wyrażamy wdzięczność za dar serca i zainteresowanie.

SUKCES NASZEGO KGW W MALIŃCU

Nasze "Źródlane warkoczce" zajęły II miejsce na powiatowym etapie konkursu kulinarnego „Bitwa Regionów”, który odbył się w Malińcu, w niedzielę 21 sierpnia 2022 r. Jest to dla nas tym większy sukces, że był to nasz debiutancki występ na tego rodzaju imprezie.

Dziękujemy komisji konkursowej za docenienie, a także organizatorom konkursu oraz wszystkim osobom, które odwiedziły nasze stoisko.

Gratulujemy również wszystkim pozostałym Kołom wspaniałych potraw.

Zarząd KGW
"Dąbianki znad źródeł"

KGW „WYSOKIE OBCASY” Z MODLIBORZYC NA GRYCZAKACH

W dniach 6-7 sierpnia 2022 roku już po raz 19. w Janowie Lubelskim odbył się Festiwal Kaszy "Gryczaki 2022".

Festiwal Kaszy "Gryczaki" to plenerowa, cykliczna impreza odbywająca się raz w roku. Jej celem jest promowanie zdrowej, tradycyjnej kuchni, opartej o kulinarne dziedzictwo naszego regionu. Podczas festiwalu można spróbować słynnych jaglaków i gryczaków, kaszanek, wędlin, a wszystkiemu towarzyszy kiermasz sztuki ludowej i pokaz ginących zawodów.

Nasze Koło na tegorocznym festiwalu reprezentowało Gminę Modliborzycy. Udział w tak dużej imprezie plenerowej z produktami

regionalnymi z kaszy był nie lada wyzwaniem. Przygotowania do festiwalu trwały bardzo długo, a panie z KGW dołożyły wszelkich starań, by nasze stoisko zachwycało nie tylko smakiem, ale również wyglądem.

Na przystrojonym w kwiaty stoisku znalazły się PRZYSMAKI

REGIONALNE KUCHNI NA OBCASACH, wśród których nie zabrakło dań na gorąco, jak i tradycyjnych ciast.

Nasze Gospodynie przygotowały na ciepło m.in.:

- zupę grzybową z kaszą gryczaną,
- pierogi z kaszą gryczaną, serem i skwarkami,
- pierogi z kapustą, kaszą i grzybami,
- pierogi z serem, ziemniakami i cebulką,
- pierogi na słodko z serem i kaszą manną.

Pośród tradycyjnych wypieków znalazły się regionalne przysmaki na bazie kaszy gryczanej i jaglanej:

- pirog gryczany (reczuch),
- pirogi gryczane na „słodko” i na „słono”,
- gryczak z miętą,
- jaglak,
- jaglak z żurawiną.

Na stole zagościły także: szarlotka tradycyjna, sernik z kruszonką, pleśniak, rogalie świętomarcińskie, bułeczki drożdżowe z borówkami, a także wiejski chleb pieczony na zakwasie podawany ze smalcem i domowymi ogórkami kiszonymi.

Nasze stoisko w trakcie Festiwalu cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem. Było nam niezmiernie miło, gdy wiele osób po skosztowaniu naszych przysmaków w sobotę wracało do nas jeszcze i następnego dnia. Nie zabrakło też odwiedzin Króla Kaszy i Królowej Żurawiny, którzy w instrumentalnej asyście Olek Orkiestry składali wizyty w każdej zagrodzie.

Dziękujemy z całego serca naszym wspaniałym kobietom z KGW za poświęcony czas i wykonaną pracę, za wszystkie upieczone ciasta, za każdą pomoc, zarówno w trakcie przygotowań, jak i na stoisku zagrodowym. Również Panom, którzy zawsze dbają o transport i pomagają nam na bieżąco składamy podziękowania.

Szczególne podziękowania kierujemy do pana Arkadiusza Pietrasa - właściciela Starej Piekarni oraz jego pracowników za przychyłość i nieocenioną pomoc w wypieku wszystkich pirogów gryczanych i jaglaków w piecu chlebowym, a także pani Annie Sulowskiej -

właścicielce Kwaciarni Margerytka w Janowie Lubelskim za przekazanie słoneczników na nasze stoisko.

Dziękujemy Gminie Modliborzycze za możliwość reprezentacji naszego regionu i tradycji kulinarnych na tegorocznym Festiwal Kaszy, a panu Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Modliborzycach Adamowi Kapuście za obecność i wspieranie nas na miejscu.

Wszystkim, którzy nas odwiedzili i kupowali nasze przysmaki, składamy S E R D E C Z N E PODZIĘKOWANIA. Każdy Wasz zakup to wsparcie naszej działalności statutowej, a przede wszystkim niesamowita porcja motywacji do dalszego działania.

Zarząd KGW „Wysokie Obcasy”
w Modliborzycach

NAGRODA DLA KGW W STOJESZYNIE PIERWSZYM

Koło Gospodyń Wiejskich w Stojeszynie Pierwszym zajęło III miejsce w kulinarnym konkursie "Bitwa Regionów", na jego pierwszym, czyli powiatowym etapie.

Miało to miejsce 21 sierpnia 2022 r. w Malińcu, w ramach "Pikniku z Produktem Polskim", zorganizowanego przy okazji corocznego "Dnia Karpią Królewskiego". Zostało ocenionych 10 potraw, zgłoszonych przez gospodynie z Kół działających na terenie naszego powiatu. Brano pod uwagę takie kryteria, jak smak, prezentacja potrawy, w tym regionalne elementy dekoracyjne. Komisji konkursowej do gustu przypadła przygotowana przez nas "Golonka po stojeszynsku", która tym samym przyznała nam jedną z trzech głównych nagród. Chociaż nie otrzymaliśmy przepustki do udziału w kolejnym etapie konkursu, to jest to dla nas powód do dumy i bardzo duże wyróżnienie, zważywszy na to, że był to nasz pierwszy udział w imprezie o takiej randze. "Bitwa Regionów" to ogólnopolski konkurs, mający na celu promowanie różnorodności kulinarnych tradycji we wszystkich zakątkach Polski, poprzez motywowanie do ich odkrywania i wspólnego działania na poziomie lokalnym. Dla nas już spełnił to zadanie!

Tekst i zdjęcia: własne

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ZARAJCU

W sobotę, 16 lipca 2022 r., w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Zamościu odbył się Finał czwartej już edycji konkursu „Kobieta Gospodarna Wyjątkowa – 2022”.

Podczas gali poznaliśmy laureatów, którzy konkurowali w trzech kategoriach: na potrawę z kaszą, ciasto z owocami i rękodzieło malowane na drewnie.

Na finałowe zmagania do Zamościa przyjechało blisko 500 pań, z ok. 160 kół z całej Polski, które w półfinałach zajęły 1,2,3 miejsca w każdej z kategorii.

Na scenie w Zamościu wystąpiły zespoły i kapele ludowe oraz gwiazda wieczoru – Jacek Wójcicki z zespołem w repertuarze „Jak za

dawnych lat”. Podczas finału konkursu „Kobieta Gospodarna Wyjątkowa” został przeprowadzony pokaz kulinarny znanego i cenionego szefa kuchni Jakuba Steuermarka, który m.in. zaproponował lody wykonane z kaszy. Nie zabrakło też degustacji regionalnych przysmaków i potraw wpisanych na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Patronat Honorowy nad imprezą objęła Małżonka Prezydenta RP Agata Kornhauser-Duda.

Miło nam poinformować Państwa, że nasz "Deser z truskawkami" został nagrodzony wyróżnieniem na gali finałowej konkursu. Dziękujemy komisji konkursowej za docenienie, a także organizatorom konkursu i wszystkim uczestnikom za miłą atmosferę. Był to nasz pierwszy występ w tym konkursie i na pewno nie ostatni.

Zarząd KGW
w Zarajcu

STEFAN CHRZANOWSKI (1902- 1943) DYREKTOR I PEDAGOG SZKOŁY PODSTAWOWEJ W STOJESZYNIE W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM

W latach trzydziestych XX wieku w życiu pana Stefana zaszły poważne zmiany. Chodzi nie tylko o sukcesy zawodowe, ale też osobiste. A mianowicie w 1931 roku młody dyrektor przyjął do pracy w charakterze nauczyciela pannę Józefę Urbańską. Nauczycielka pochodziła z miejscowości Skole, dziś jest to na terenie Ukrainy, przy polskiej granicy, niedaleko Stryja, Stanisławowa i oddalonej o 108 kilometrów od Lwowa. W powiecie janowskim pani Józefa znalazła się przypadkowo. Początkowo podjęła pracę jako guwernantka dzieci państwa Przanowskich - dziedziców Potoczka. Z początkiem lat trzydziestych udało się jej znaleźć zatrudnienie w szkole podstawowej w Stojeszynie. Nie wiadomo czy Stefan i Józefa poznali się w pracy zawodowej, czy może znali się już wcześniej. Wiadomo jednak, że decyzja o zawarciu związku małżeńskiego została źle przyjęta przez rodzinę pana młodego.

Z naszego punktu widzenia może to dziwić, ale 90 lat temu sprawa wyglądała nieco inaczej. Jak wspomniano Stefan pochodził z zamożnej rodziny, mieszkał i pracował w środowisku, z którego się wywodził. Zawarcie związku małżeńskiego często było kwestią porozumienia się dwóch rodzin, na grę - rzecz jasna - wchodziły również sprawy majątkowe. Nie zapominajmy też, że państwo Chrzanowscy dożyli starości i kosztów, by wykształcić syna najlepiej jak mogli i na ile było ich stać. Natomiast panna Urbańska, chociaż wykształcona, była jednak osobą z zewnątrz, o zamożności i znaczeniu jej rodziny miejscowi wiedzieli niewiele. Podsumowując „Babcia (pani Bronisława Chrzanowska) była niechętna temu małżeństwu, z synową rozmawiała raczej rzadko a prawdopodobnie miała już upatrzoną jakąś inną partię dla syna”. Ostatecznie Stefan Chrzanowski i Józefa z Urbańskich wzięli ślub w 1934 roku a w 1937 roku urodził się ich pierwszy syn Zbigniew.

W zawodowym i prywatnym życiu Stefana Chrzanowskiego wszystko układało się pomyślnie; był szanowanym i znanym człowiekiem, otoczonym kochającą rodziną. Mógł się spodziewać tylko lepszej przyszłości, gdyby nie wybuch II wojny światowej. Jak pokazał czas rodzinie Chrzanowskich w czasie wojny dane było przeżyć nie jedną tragedię. Podczas bombardowania Modliborzyc we wrześniu 1939 roku zginęła żona Franciszka Chrzanowskiego Bronisława ze Stachurskich.

Niestety, nie była to ostatnia przedwczesna śmierć w tej rodzinie. Porucznik Wojska Polskiego Stefan Chrzanowski zapewne był powiązany z partyzantką, jego zdolności a też znajomość środowiska lokalnego nie były bez znaczenia. Jak twierdzi syn zamordowanego dyrektora szkoły, byli żołnierze Armii Krajowej złożyli się, by ufundować mu pierwszokomunijną wyprawkę, sąd wniosek, że dyrektor szkoły był aktywnym członkiem polskiej prawicowej partyzantki.

Napady rabunkowe w końcu 1943 r. w okolicy zdarzały się bardzo często. Mieszkająca w czasie wojny w Modliborzycach pani Anna Turecka z Wolskich wspomina: „Okres 1943 i początek 1944 nader często zdarzały się napady band, ludzi z lasu a po cichu mówiono, że to z sąsiednich wsi. Podjeżdżali furmankami i z krzykiem wpadali do domów. Żądali pieniędzy, ale zabierali wszystko: garnki, kożuch, w którym ktoś był widziany w kościele. Często były rozboje i pobicia. Mama (Wanda z Olszewskich Wolska) w samych Modliborzycach naliczyła 13 takich wizyt”. Jak wspomniano na wstępie, był to czas, w którym wydarzyło się wiele podobnych ludzkich tragedii.

Czy oprócz motywu rabunkowego zabójstwo miało jakieś podłoże polityczne? Czy było inspirowane przez lewicową partyzantkę a może niemieckiego okupanta? Tego też nie można wykluczyć. Wszak mordercy nie kryli się ze swoją tożsamością, pozostawili świadków zbrodni. Tego dnia w domu pana Chrzanowskiego przebywał też Stefan Bąk, który również został zabity oraz Józefa Chrzanowska i (jak podaje pani Anna Kowalik) pani Olszowa z Modliborzyc. Dramat rozegrał się nocą 28 sierpnia 1943 roku; domownicy spali, gdy do domu wtargnęło trzech uzbrojonych mężczyzn. Napastnicy nie wykazywali pośpiechu, mimo błagań pani Józefy, która była w zaawansowanej ciąży, zabili jej męża Stefana. Owszem, można przypuszczać, że Stefan Chrzanowski próbował się bronić, był ponoć silnym i sprawnym mężczyzną, do zabójstwa mogło dojść w trakcie jakiejś „szamotaniny”, ale ci sami sprawcy zamordowali też przyjaciela Chrzanowskich - Stefana Bąka. Następnie przeszukiwali mieszkanie, skradli rzeczy codzienne: garderobę, pościelę, pierzyny, sąd wniosek, że napad miał charakter rabunkowy, ale przecież gdyby chodziło tylko o rabunek, nie musiałoby dojść do morderstwa dwóch znanych i szanowanych mężczyzn. Sprawców rozpoznano jako członków bandy Skrzypka. Po niemal osiemdziesięciu latach wspomina syn zamordowanego - Stefan Chrzanowski: „Człowiek, który zamordował ojca mieszkał niedaleko, wszyscy wiedzieli co zrobił, ale nigdy nie czułem chęci zemsty czy uczynienia mu jakiegokolwiek krzywdy. Chociaż przez całe życie ojca mi brakowało a jednocześnie czułem jego obecność”.

O zajściu szybko powiadomiono rodzinę w Modliborzycach. Na miejsce przybył brat Stefana - Franciszek. To on zajął się przygotowaniem pogrzebu. Następnego dnia Franciszek Chrzanowski i Stefan Gabryszewski zawiadomili o tragedii księdza Rybkę, który sporządził akt zgonu „nauczyciela lat czterdzieści liczącego, urodzonego w Modliborzycach a w Stojeszynie zamieszkałego”. Ciało znanego pedagoga i energicznego kierownika szkoły w Stojeszynie spoczęło na

cmmentarzu w Modliborzycach. Niestety, nie była to ostatnia tragedia i nie ostatnia ofiara, jaką poniosła ta rodzina. Jak wspomniano, Modest Chrzanowski, studiował w Wilnie a przed wojną założył dobrze prosperującą aptekę w Wysokiem. W 1946 roku jego dom napadła grupa bandytów. Aptekarza uprowadzono a po kilku dniach znaleziono ciało Modesta Chrzanowskiego. W czasie wojny mężów straciły też siostry Stefana i Modesta. Mąż Anny z Chrzanowskich - Michał Stachurski zginął w Oświęcimiu. Mąż Julii z Chrzanowskich - Franciszek Lorenz - zginął w okolicach Przemysła.

POGRZEB STEFANA CHRZANOWSKIEGO

Po śmierci Stefana pani Józefa wraz z małym Zbigniewem przeniosła się do pobliskich Modliborzyc, do rodziny męża. W Modliborzycach jesienią 1943 roku, trzy miesiące po śmierci ojca, przyszedł na świat najmłodszy z Chrzanowskich - Stefan.

O zbrodni zapewne mówiono w okolicy wiele i wielu współczuło pani Józefie. Dyrektor szkoły w Stojeszynie był w środowisku lubiany zarówno przez uczniów, jak i nauczycieli. Ponadto sytuacja materialna owdowiałej Chrzanowskiej, która samotnie wychowywała dwóch małych synów musiała być szczególnie trudna. Zachowały się protokoły pierwszych powojennych zebrań nauczycieli pracujących w gminie Modliborzycze czyli „Zarządu Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego w Modliborzycach”. Zebrania miały miejsce 17 i 20 grudnia 1944 roku. Oprócz ustalenia składu „Komisji Kontrolującej” i „Sądu Koleżeńskiego” podjęto uchwałę w myśl której 15 nauczycieli dobrowolnie przekazać miało 20% swojego wynagrodzenia jako wsparcie dla Józefy Chrzanowskiej. Prezes Ogniska Marian Jaremkiewicz pisał do Zarządu Powiatowego w Kraśniku: *Składki wyżej wymienione proszę wpisać na nazwisko p. Chrzanowskiej w miesiącach od grudnia 1944 do marca 1945 roku.*

Wojna dobiegała końca, ale dla Józefy Chrzanowskiej i rodziny Urbańskich nie oznaczało to końca kłopotów. Jeszcze w 1944 roku zmiany granic nie były pewne ani oficjalnie ustalone. Józefa wraz z synami powróciła do rodzinnego Skole. Zmieniła się granice i polityka a władza sowiecka szybko dała się we znaki Polakom mieszkającym za nowo ustalonymi granicami. Polacy ze Skole wyemigrowali na Węgry, ale nie był to koniec exodusu Chrzanowskich i Urbańskich.

Z Węgier w 1947 roku pani Józefa wraz z synami powróciła do Polski a dokładnie do Zaklikowa. Mieszkańcy Zaklikowa, choć początkowo nieco nieufni wobec przyjezdnych, szybko zżyli się z nowymi mieszkańcami osady. Chrzanowska i jej synowie zostali zakwaterowani w służbowym mieszkaniu. Ponadto wdowa, jako wykwalifikowany pedagog, rozpoczęła pracę w szkole w Zaklikowie. Pan Stefan zapamiętał te lata: „Matka pracowała ciężko na dwie zmiany, za dnia ucząc dzieci a potem w szkole wieczorowej dla osób dorosłych. Potem pracowała w aptece w Zaklikowie”. Rodzina z Modliborzyc utrzymywała kontakty z Józefą i jej synami. Ten czas tak zapamiętała pani Anna Kowalik: „Ojciec (Franciszek Chrzanowski) dzierżawił pole po bracie Stefanie. Co jakiś czas woził do Zaklikowa ziemniaki i inne produkty rolne. Droga była długa, wóz na żelaznych kołach podskakiwał na kamienistej, nierównej drodze. Natomiast Stryjenka była osobą bardzo sympatyczną, pracowała w miejscowej aptece, a kiedy przeszła na emeryturę, pracę po niej przejęła siostra Maria Drzymala”.

Od czasu tragedii minęło kilkadziesiąt lat. Spełniły się zabiegi i marzenia dawnego dyrektora i księdza Rybki, bo lokum szkoły w Stojeszynie to dziś zadbany, okazały budynek, mieszczący wszystkie klasy uczącej się „działwy szkolnej”. W grobowcu rodziny Chrzanowskich na cmentarzu w Modliborzycach spoczywają doczesne szczątki pedagoga, kierownika szkoły, oficera Wojska Polskiego. Człowieka energicznego, utalentowanego, zasłużonego dla środowiska lokalnego.

URZĄD STANU CYWILNEGO W MODLIBORZYCACH INFORMUJE...

....w okresie od 30.06.2022 r. do 15.10.2022 r.

W tym samym okresie urodziło się 20 dzieci:

na ślubnym kobiercu stanęli:

- ❖ Boś Szymon zam. Modliborzycy i Mazur Katarzyna zam. Momoty Górne
- ❖ Czerwonka Jakub zam. Modliborzycy i Stapała Katarzyna zam. Poskwitów
- ❖ Drozdowicz Karol zam. Libiąż i Małek Sylwia zam. Bilsko
- ❖ Dziura Tomasz zam. Stojeszyn Pierwszy i Miazga Ewelina zam. Stojeszyn Drugi
- ❖ Fila Damian zam. Polichna Pierwsza i Wołoszyn Kinga zam. Stojeszyn Kolonia
- ❖ Gajur Grzegorz zam. Godziszów Pierwszy i Wojtan Aleksandra zam. Wierzchowiską Pierwsze
- ❖ Gafus Mateusz zam. Godziszów Pierwszy i Chorebała Angelika zam. Dąbie
- ❖ Kiszka Przemysław zam. Wierzchowiską Drugie i Sosnowka Dorota zam. Batorz Drugi
- ❖ Kołacz Artur zam. Lublin i Wielgus Paulina zam. Wierzchowiską Pierwsze
- ❖ Krzysztopolski Kamil zam. Janów Lubelski i Kowalik Agnieszka zam. Michałówka
- ❖ Liwocha Artur zam. Bełchatów i Pizon Aleksandra zam. Antolin
- ❖ Muzyka Mateusz zam. Kolonia Zamek i Biżek Magdalena zam. Momoty Górne
- ❖ Oszust Krystian zam. Zdziechowice Drugie i Śliwińska Beata zam. Stojeszyn Pierwszy
- ❖ Rusinek Damian zam. Słupie i Śwircz Małgorzata zam. Janów Lubelski
- ❖ Szostakiewicz Paweł zam. Lublin i Piech Angelika zam. Modliborzycy
- ❖ Szpyra Karol zam. Wierzchowiską Pierwsze i Sosnowka Patrycja zam. Potok Wielki
- ❖ Zakościelny Krzysztof zam. Janów Lubelski i Krasowska Olga zam. Modliborzycy
- ❖ Żurek Patryk zam. Łęczany i Mróz Kinga zam. Pasieka

Życzymy wszystkiego najlepszego na nowej drodze życia.

- Bielak Hubert - Kolonia Zamek
- Bzdyrak Stanisław Józef - Wierzchowiską Pierwsze
- Gąsiorowska Pola - Modliborzycy
- Golec Oliwia - Węgliska
- Grad Rozalia - Stojeszyn Drugi
- Kalinecki Artur - Stojeszyn Pierwszy
- Kamińska Klara - Węgliska
- Kiszka Kacper - Wolica-Kolonia
- Kosikowska Anna - Pasieka
- Lemiecha Lilianna - Stojeszyn Pierwszy
- Lisowska Aniela - Kolonia Zamek
- Łoszak Leon - Modliborzycy
- Mazur Emilia - Stojeszyn Drugi
- Pruszyński Nikodem - Wolica Pierwsza
- Remuska Mikolaj Marcel - Słupie
- Słowak Franciszek - Wolica-Kolonia
- Słowak Nikodem - Wolica-Kolonia
- Sokół Iwo - Modliborzycy
- Stręciwilk Franciszek - Gwizdów
- Wcisło Mikolaj - Wierzchowiską Pierwsze

...w tym samym okresie zmarło 20 osób:

- Adamek Zdzisław Wacław (1959-2022) - Antolin
- Dębiec Ryszard Szczepan (1949-2022) - Wolica-Kolonia
- Dycha Józef (1925-2022) - Ciechocin
- Flis Bożena (1964-2022) Zarajec
- Gajór Danuta Otylia (1932-2022) - Stojeszyn Pierwszy
- Gębala Jan (1951-2022) - Wierzchowiską Drugie
- Jaskowski Zygmunt (1933-2022) - Modliborzycy
- Kapica Adam (1956-2022) - Modliborzycy
- Kosiłło Zofia (1951-2022) - Wierzchowiską Drugie
- Koźmala Anna (1925-2022) - Zarajec
- Łoszak Kazimierz (1948-2022) - Michałówka
- Łukasik Jan Andrzej (1951-2022) - Bilsko
- Nalepa Maria (1947-2022) - Ciechocin
- Narkiewicz Zenon Stanisław (1936-2022) - Kolonia Zamek
- Ożóg Sławomir (1973-2022) - Wierzchowiską Pierwsze
- Sagan Anna Dorota (1980-2022) - Wierzchowiską Pierwsze
- Surtel Janina (1928-2022) - Wolica Pierwsza
- Wojciechowska Wiesława (1949-2022) - Majdan
- Woś Ryszard (1936-2022) - Wierzchowiską Drugie
- Zbiżek Weronika (1934-2022) - Wierzchowiską Drugie

Dane, dotyczące statystyki urodzeń i zgonów, podawane są na podstawie dokumentów otrzymywanych z innych Urzędów Stanu Cywilnego.

Barbara Jaskowiak

WIEŚCI GMINNE

Adres redakcji: Biblioteka u Kazimierza. Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna im. Kazimierza Zielińskiego ul. Piłsudskiego 63 B, 23-310 Modliborzycy

Telefon: 15 8715 103

E-mail: wiescigminne1@onet.pl

Wydawca: Urząd Miejski w Modliborzycach

Druk: Drukarnia Standruk

Komitet redakcyjny: Marta Frączek, Katarzyna Pyć, Zuzanna Skoczyńska

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść artykułów oraz reklam publikowanych w „Wieściach Gminnych”.

Zastrzegamy sobie prawo selekcji, skracania i adiustacji nadesłanych materiałów. Dane osobowe oraz wizerunki osób znajdujące się w „Wieściach Gminnych” są dobrowolne.

Podmiotami odpowiedzialnymi za nie są autorzy artykułów.

Osoby, których dane dotyczą domyślnie wyrażają zgodę na ich przetwarzanie.

Redakcja „WIEŚCI GMINNYCH”

informuje, że materiały do kolejnych numerów naszego kwartalnika przyjmowane będą:

do 05.12.2022 r. - wydanie grudniowe nr 69

Adres e-mail redakcji: wiescigminne1@onet.pl

PROSIMY O TERMINOWE PRZESYŁANIE MATERIAŁÓW!

80. ROCZNICA PACYFIKACJI KALENNEGO I WIOSEK LEŚNYCH

